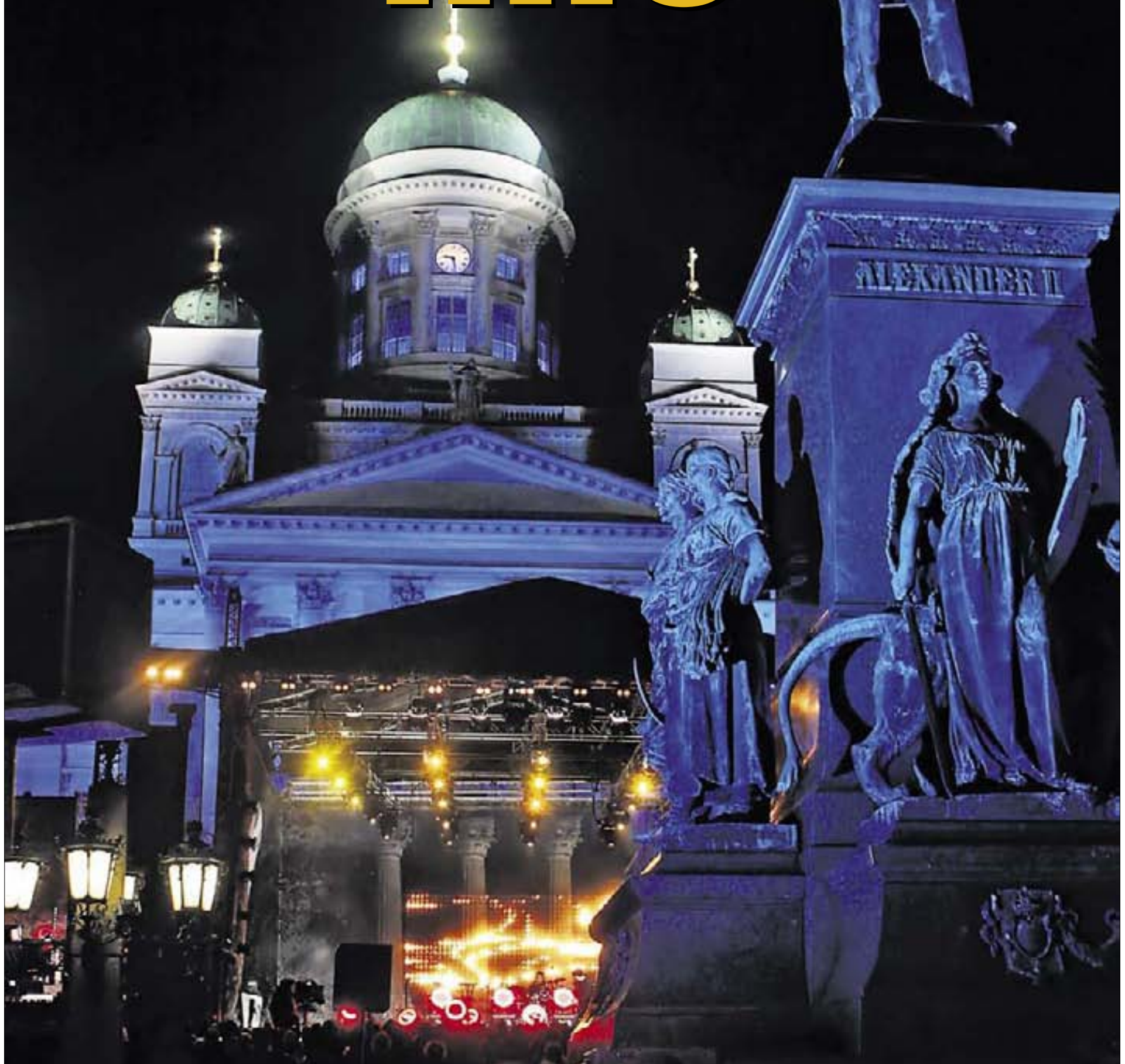

Helsinki info

• Numero 6 – 2009 • Viikko 50 •

Julkisen tiedote •

Senaatintorilla juhlitaan swingin tahdissa

Helsingistä designpääkaupunki | **Sähköauto tulee**

Unga aktiva Martha fyller 110 | English Supplement on the Web

Muotoilu osana elämää

Helsingin pari viikkoa sitten julkistettu valinta maailman designpääkaupungiksi vuodelle 2012 tuo Helsingin seudulle runsaasti muotoilualan tapahtumia ja toivottavasti laajaa kansainvälistä näkyvyyttä. Helsingin hakemusta tukivat yhteistyökaupunkien Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden lisäksi valtio, monet yliopistot ja muut oppilaitokset sekä muotoilualan yritykset ja yhteisöt.

”Kutsumme kaikki Helsingin seudun asukkaat, alan yritykset ja muut yhteisöt sekä Helsingissä vierailevat designin ammattilaiset ja harrastajat mukaan vuoden 2012 valmisteluihin ja tapahtumiin. Meille on suuri haaste kehittää Helsingistä ja muista hankkeessa mukana olevista kaupungeista designin avulla sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti entistä parempia, kuten designpääkaupungin valintakriteereissä todetaan”, marraskuussa Singaporessa nimityksen vastaanottanut kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** kommentoi tuoreeltaan (ks. s. 7).

Muotoilu nähdään Helsingissä laajemmin kuin perinteisenä erityisten designtuotteiden suunnitteluna. Hyvä design on osa yhteisen ympäristömme suunnittelua asuintaloista toimitiloihin ja kokonaisiin kaupunginosiin. Siihen kuuluvat käyttäjäystävällisyys, toimivat palveluketjut ja ekologisten näkökohtien huomioiminen.

Muotoilu on tärkeää myös aivan arkisissa käyttöesineissä, vaikka emme siihen aina kiinnitä huomiota. Joku on muotoillut kahvikuppisi, käsipyyhkeesi ja asuntosi ovenkahvat. Myös esimerkiksi julkisilla liikennevälineillä on muotoilijansa. Helsingin matalalattiaraitiovaunu on tänä vuonna Kaj Franck -muotoilupalkinnon saaneen **Hannu Kähösen** käsialaa.

Metropolia Ammattikorkeakoulussa työskentelee parhaillaan innokas opiskelijajoukko rakentaakseen sähköauton kansainväliseen X PRIZE -kilpailuun. Sähköauton ulkoasua suunnitellaan yhteistyössä Lahden muotoiluinstituutin kanssa.

E-RA, koko nimeltään Electric RaceAbout, pääsi lokakuussa jatkoon amerikkalaisessa The Progressive Insurance Automotive X PRIZE -kilpailussa, jossa etsitään ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita autoja. Metropolia on kisassa yksi harvoja kilpailijoita Euroopasta ja ainoa pohjoismainen. Voittajat julkistetaan syyskuussa 2010. Sähköautosta voi lukea lisää s. 14.

Meilahdessa on rakentumassa suuri sairaala-alue, jossa sekä peruskorjataan vanhaa että rakennetaan uutta (ks. s. 8–9). Laajan alueen rakentamisessa ja toimintojen suunnittelussa kaikkine yksityiskohtineen riittää haastetta niin arkkitehteille ja liikennesuunnittelijoille kuin hoitotyön ammattilaisille.

Sairaaloita suunnitellaan ennen kaikkea lääketieteen ja hoitotyön kehittymisen ehdoilla. Uudessa Haartmanin sairaalassa on potilaita ajatellen tavoiteltu rauhallista, valoisaa ja viihtyisää tunnelmaa. Myös turvallisuuteen, hygieniaan ja ergonomiaan on uudessa sairaalassa erityisesti panostettu.

Palvelujen laatu ja osallistava suunnittelu nähdään osana hyvää muotoilua ja suunnittelua, kokonaisvaltaista design-ajattelua. Koska muotoilu on kaikkialla, jokaisella voi ja saa olla siitä mielipide. Tältä pohjalta on hyvä lähteä rakentamaan kaikille yhteistä designvuotta.

Rita Ekelund

Kyösti Oasmaa photographed by Mari Hehtari, Rhinoceros Ltd.

English Supplement on the Web

Helsinki-info – this printed newspaper – is published by the City of Helsinki and distributed to all Helsinki households six times a year. Helsinki Info’s English Supplement is published only on the City Website, also six times a year.

Now on the Web:

A city in transition

Helsinki is undergoing the largest change in its history. Kyösti Oasmaa explains what this means.

Helsinki Cathedral looms large in the office of **Kyösti Oasmaa** at the City of Helsinki Economic and Planning Centre, located across the Senate Square from the cathedral. As if the massive and venerable cathedral would stand as a constant reminder to him, massive tasks lie on Oasmaa’s desk – 10 major urban projects in Helsinki that he supervises as Urban Projects Director, representing homes for 100,000 people and jobs for tens of thousands.

“These projects will fundamentally change the character of the city,” Oasmaa says.

As late as the 1980’s, Helsinki’s shorelines were taken up by industrial operations and warehouses. At that time the City made a study on waterfront land use.

“The first phase of the resulting programme to reclaim waterfronts for people and jobs is over, with Ruoholahti and Herttoniemenranta completed and Arabianranta nearing completion. We are now entering the second and dramatic phase, which follows the move of cargo port operations to Vuosaari.

“As a result, our city, where shorelines used to be largely locked for its citizens, will open up.”

• Read more: www.hel.fi/helsinki-info

Helsinki is the World Design Capital

The International Council of Societies of Industrial design has appointed Helsinki World Design Capital 2012.

“The WDC designation allows cities to demonstrate that design can be a catalyst for change. Helsinki is ready to be one of those cities and is eager to become a global role model in 2012”, says **Mr Jussi Pajunen**, Mayor of the City.

• Read more: www.hel.fi/helsinki-info

Sisälllys

Toimitukselta	2
English Supplement on the Web	2
Lukijakysely	3
Pajasta kuuluu kalke	4
Valon yhdistämä pariskunta palkittiin	5
Vuoden vaihtumista juhliitaan Senaatintorilla	6
Sauvat lainaan kirjastosta	7
Meilahdesta erikoissairaanhoidon ja päivystyksen keskittymä	8–9
Tytöt tarvitsevat omaa tilaa	10
Puisto tehtiin toiveiden mukaan	11
Ysillä kyytiä	12–13
Tietä sähköautolle!	14
Hallinto sähköistyy	15
Nyt menoksi	16–18
Lekande lätt med Läsarinnan	19
Tjejer och tanter – Martha är för alla	20
Signes sköna bilder är en fläkt från förr	21
Minne mennä kun sairastuu äkillisesti	22
Virka – Intoa, neuvontaa ja näyttelyitä	23
Elämää ja teatteria Helsingissä	24

Helsinki info

Numero 6 – 2009 • Viikko 50 • 33. vuosikerta

Julkaisija	Helsingin kaupunki PL 1, 00099 Helsingin kaupunki puhelin 310 1641 (vaihe)
Vastaava toimittaja	Rita Ekelund
Toimitussihteeri	Leena Seitola
Toimittaja	Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut	Nina Weckström
Ulkoasu	Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva	Mikki Kunttu
Kirjapaino	Sanomapaino, Vantaa
Painosmäärä	334 291 kpl ISSN 0782-0453
Jakeluasiat	Itella puhelin 0200 71000, asiakaspalvelu@posti.fi

Lehden internetversio on osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info. Sivuilla voi antaa palautetta tai lähettää sitä sähköpostitse helsinki-info.palaute@hel.fi -osoitteeseen.

Seuraava Helsinki-info ilmestyy viikolla 7.

Helsingin kaupungin palveluja ja organisaatioita koskeviin tiedusteluihin vastataan Virka Infon puhelinnumerossa 310 11111 (ma–pe klo 9–15), Virka Gallerian palvelutiskillä (ma–pe klo 9–19, la–su klo 11–17 Kaupungintalon ala-aula, Pohjoisesplanadi 11–13 ja Sofiankatu 1) sekä sähköpostiosoitteessa virkainfo@hel.fi.

Kannen kuva: Valon vuodenaika 2009, valosuunnittelija Mikki Kunttu.

Tässä lehdessä

Meilahteen nousee sairaalakeskittymä

8–9 Meilahden sairaala-alueella rakennetaan ja peruskorjataan tiiviisti lähivuosina. Alueelle on tarkoitus keskittää Helsingin kaupungin läntisen alueen ja HUS:n erikoissairaanhoidon päivystyspalvelut.

Tilaa tytöille

10–11 ”Tarjoamme tytöille ja nuorille naisille oman tilan, jossa voi olla ilman kiirettä ja jossa on aina paikalla aikuisia ammatti-ihmisiä keskustelukumppaniksi”, kertoo Tyttöjen Talon johtaja **Mari Uusitalo-Herttua**. Pihlajamäessä tytöille puolestaan on suunniteltu aivan oma puisto.

Kuva Päivi Arvonen

Pöydän ääressä Tyttöjen Talon työntekijät Nina Mesiäinen-Westerlund (vas.), Heli Koivula, Mari Uusitalo-Herttua ja Anne Väisänen.

Kuva Kaapo Kämä

Lukijakysely

Kerro mielipiteesi Helsinki-infosta

Lukijoiden mielipiteet lehdestämme ovat meilä tärkeitä, joten kyselemme niitä lukijakyselyllä. Se toteutetaan sekä internetissä että paperisena. Internetissä kyselyyn pääsee vastaamaan Helsinki-infon etusivulta osoitteesta www.hel.fi/helsinki-info. Paperisen kyselylomakkeen voi noutaa kaupungintalon ala-aulassa sijaitsevasta Virka Infosta ja halutessaan jättää täytetyn kysely-

Kuva Pertti Nisinen

On juhlien aika

Joulukuu tuo tullessaan monenlaista ohjelmaa markkinoista musiikkituokioihin. Valitse mieleisiä menoja sivuilta 16–18.

6 Uusi vuosikymmen otetaan vastaan juhlavasti Senaatintorilla 31.12. Ohjelmaa on tarjolla porrastetusti kaiken ikäisille ja juhla päätetään puolen yön jälkeen Katajanokalta ammuttavaan ilotulitukseen.

Pajasta kuuluu kalke

Seppä **Timo Miettinen** on taikonut pajassaan Viikin kartanon pihapiirissä muutaman vuoden. Pieni punatiilinen pajarakennus toimi 1800-luvulla kartanon maito huoneena. Tila oli huonossa kunnossa ja kattoakin sortumispisteessä Miettisen vuokratessa sen. Kunnostustöissä vierähtikin vuoden päivät.

”Remontoin tilat omalla rahalla. Töissä auttoivat isäni ja veljeni. Uusimme katon lisäksi ikkunat ja sähköjohdot, lisäsimme pistorasioita sekä kunnostimme tilan muutenkin sepän tarpeisiin sopivaksi”, kertoo Miettinen.

Loppusyksyt ovat Timo Miettiselle kiireistä aikaa, kun hän valmistautuu vuoden merkittävimpään myyntikauteen Tuomaan markkinoille. Ahjo on ajoittain kuumana seitsemänä päivänä viikossa. Miettinen on yksi niistä sepistä, jotka järjestävät joulun alla Esplanadin puiston markkinoilla myös työnäytöksiä. He käyttävät kenttäahjoja ja takovat vuoroissa.

”Tuomaan markkinoiden aikaan on joskus vielä iltamyöhällä lähdettävä pajalle töihin”, kertoo Miettinen.

Pajan pientä eteistilaa koristaa joukko työnäytteitä, joita on sisustusesineistä kinkkuhaarukoihin.

”Pieni pullonavaaja ja huusin haka ovat asiakkaiden ehdottomia suosikkeja”, paljastaa Miettinen.

Pajassa syntyviin tuotteisiin Timo Miettinen ammentaa inspiraatiota usein luonnosta, ja joskus ideat tulevat asiakkailtakin. Tuikkukynttilöitä varten taottu alusta esimerkiksi syntyi, kun Miettisen katse kiinnittyi käpristyneeseen lumpeen lehteen. Historiasta kiinnostunut Miettinen takoo myös erilaisia intiaaniveitsiä ja Viikinkikirveitä. Vaikka pajassa onkin esillä enimmäkseen pieniä sisustus- ja käyttöesineitä, syntyy siellä myös isompia töitä, kuten tarjottimia, pöytiä, divaaneja ja puutarhan portteja – vain mielikuvitus on ideoiden rajana.

Tilaustöitäkin seppä takoo mielellään, mutta syksyn aika tauluihin niitä on vaikeaa saada mahtumaan.

”Rauta on monipuolinen materiaali ja testaamalla sille on

Timo Miettinen valmistautuu Tuomaan markkinoille Viikin pajassa.

löytynyt yllättäväkin käyttöä”, kertoo Miettinen.

Yksi totutusta poikkeava taotatyö syntyi asiakkaan halusta laatoittaa keittiönsä sepän takomilla metallilaatoilla. Valokuva valmiista keittiöstä todistaa lopputuloksen olevan erittäin tyylikäs.

Miettinen käyttää töissään mielellään kierrätysmateriaaleja, joita hän hankkii romukaupoista ja saa joskus lahjoituksina, kuten ystävältään saamaansa vanhaa aitaa, joka on oikeaa vanhaa patarautaa.

”Se on koostumukseltaan erilaista ja helpommin työstettävää”, toteaa Miettinen. Myös valmiissa tuotteessa erottaa pinnan erilaisuuden.

Tuomaan markkinoita varten seppä kierteli kesällä kirpputo-

reja etsien hopealusikoita, mutta joutui tyytymään ruostumatomaan teräkseen. Lusikoista on nyt syntynyt sormuksia ja pieniä nuolenkärkiä.

Sepän oppiin Timo Miettinen innostui edellisessä ammatissaan lastenhoitajana leikki-puistossa. Lasten kanssa askarrellessaan, hän huomasi kiinnostuksensa käsillä tekemiseen.

”Suku on täynnä käden-taitajia. Isäni tekee puutöitä ja isän isällä oli suutarinliike Viidennellä linjalla. Isoäiti on muistellut, että taisi suvussa olla seppäkin.”

Viisi vuotta kestäneen sepän koulutuksensa Miettinen aloitti Vihdin käsi- ja taideteollisuusopilaitoksessa ja jatkoi Ypäjän he-

vosopistolla perinteisen kyläsepän linjalla. Sen jälkeen vierähti vielä vuosi Karjaalla sepän käsällikurssilla.

Kun pajalla on hiljaista, tekee seppä tunteita lentokentällä. Vapaa-ajan harrastuksiin kuuluu lenkkeily ohella muun muassa ampuminen, elokuvien lukeminen. Jopa ruokatauoilla Miettinen avaa kirjan. Yksi viimeisimmistä lukukokemuksista oli **Aleksanteri Suuren** elämästä kertova teos. Elokuvaharrastus on saanut uusia ulottuvuuksia, kun Timo Miettisen taidot ovat olleet esillä ja apuna myös kahdessa elokuvassa, Jadesoturissa ja Saurassa.

Leena Seitola

• www.viikinpaja.fi

Musiikkia koko elämä

Marjatta Meritähti, 66, tunnetaan säveltäjänä ja kapellimestarina, joka on ehtymätön lastenmusiikin edistäjä.

Meritähden lähes 40-vuotinen ura lastenmusiikin parissa on huomioitu lastenkulttuurin valtionpalkinnolla. Kutsumustyö on tuottanut satoja sävellyksiä sekä monia sukupolvia lapsikuoro Karviaisia, Ihahaa-opistolaisia Annantalosta ja Pessi-kuorolaisia Vantaan Lasten taidetalo Pessistä.

Meritähden sävellyksiä on tänä vuonna julkaistu kahdella levyllä. Cd-levyllä Lohi ui ohi on kaksikymmentä kaloista kertovaa laulua **Jukka Itkosen** runoihin. Joulupukin kuuma levy on kooste säveltäjän jouluisista lauluista vuosien varrelta. Molemmilla levyillä lauluja tulkitsevat **Ona Kamu** ja **Kosti Kotiranta**.

Meritähti on pysytellyt koko uransa ajan vapaana taiteilijana.

”Olen ollut instituutioista vapaa, mutta toisaalta itsenäisen luovan työn tekijällä täytyykin

olla yksinäisyyden sietokyky”, Meritähti kertoo.

Musiikki yhdistää yli sukupolvien, sillä Meritähti syntyi lahtelaiseen perheeseen, jossa karjalainen äiti lauloi pikku Marjatalleen. Meritähden tytär on laulaja-näyttelijä ja poika kitaristi. Lapset ja lapsenlapset ovat tärkeä syy säveltäjän Helsingissä asumiseen, ja siksi hän matkustaa viikoittain Suomenlinnaan lapsenlapsiaan tapaamaan.

Meritähti opettaa pääkaupunkiseudun lapsia kolmena päivänä viikossa. Hän ei välitä kilpailukulttuurista eikä lapsikuoroihin siksi ole pääsykokeita. Meritähti ei tyydy vain viihdyttämään musiikilla lapsia vaan työssä on syvempää opettamisen ja kasvattamisen ajatusta. Musiikkikasvatuksen tavoitteena on Meritähden mukaan ehjä sekä itseään että muita arvostava ihminen.

Meritähti on vastuullinen musiikkipedagogi, sillä esimerkiksi Pessi-kuorolaisten kans-

sa hän harjoittelee laulut esiintymislavalle saapumisineen ja poistumisineen perusteellisesti. Tällä tavoitteellaan lasten vapauttamista liiallisesta esiintymisjännityksestä kohti esiintymisen iloa.

Meritähti kannustaa laulamaan myös kotona aivan arkisissa tilanteissa, jolloin saadaan yhteistä tekemistä ja sujuvuutta elämään.

Lasten laulaminen edistää myös puheen oppimista sekä laajentaa sanavarastoa”, Meritähti sanoo.

Laura Latvalan vuonna 1947 julkaistu runoteos Pikku-Marjan eläinkirja on ollut vuosikymmenet Suomen rakastetuimpia lastenkirjoja. Meritähti sävelsi runot lauluiksi 1970-luvun lopulla omalle **Ailu**-pojalleen.

Vuonna 1980 runokuvakirjan laulut levytettiin Meritähden johdolla ja lapsikuoro Karviaisten esittäminä. Levyllä julkaistusta laulusta Ihahaa on tulut lähes kaikkien tuntema klassikko. Ja aakkoset ja lukemisen

Marjatta Meritähden maailmassa runot ja kuvat toimivat kimmokkeina sävellyksille.

maailma ovat auenneet monille lapsille Pikku-Marjan eläinlauluja laulamalla.

Nina Rintala

• Lisätietoja lasten uudenvuoden konsertista löytyy sivulta 6 Vuoden vaihtumista juhliin Seanaatintorilla -otsikon alta.

Valon yhdistämä pariskunta palkittiin

Valo ja varjo limittyvät kuvataiteilijapariskunta **Helena Hietasen** ja **Jaakko Niemelän** teoksissa – kuten heidän elämässäänkin. Vastikään heidän päivänsä kirkasti Helsingin kaupungin kulttuuripalkinto, jonka he saivat ansioistaan taiteen ja yhteiskunnallisen osallistumisen saroilla.

Hietanen ja Niemelä ovat työskennelleet yhdessä menestyksellisesti viitisen vuotta. Jo sitä ennen he keräsivät veistoksillaan ja installaatioillaan tunnistusta niin kotimaassa kuin ulkomailla. Seuraavaa yhteisnäyttelyään he kaavailevat Tai-dehalliin ensi syksyksi.

”Olemme kiinnostuneita valosta ja se meidät aikanaan yhteen saattoikin. Puhumme taiteesta välillä liikaakin ja joudumme sopimaan, että työasioita saa ottaa esille vain arkisin ja tällä puolen”, kertoo pariskunta ateljeessaan, joka sijaitsee kodin yhteydessä Lallukassa.

Hietanen ja Niemelä toivovat kuvataiteilijoiden pääsevän mukaan niin asuinalueiden kuin puistojen, rakennusten ja muun kaupunkiympäristön suunnitteluun, jotta taide saadaan osaksi ihmisten arkista ympäristöä. Heillä on tästä hyviä kokemuksia Arabianrannasta, jonka Posliinikatu 3:ssa sijaitsevaan asuinkerrostaloon he suunnittelivat julkisivussa näkyvän Valopeli-teoksen. Sen valot syttyvät aaltomaisen pehmeästi luhtikäytäviin ihmisten liikkueissa niissä. Niemelä oli mukana rakennuksen suunnitteluryhmässä alusta saakka.

”Arkkitehti **Pia Ilonen** toivoi teosta, joka on kiinteä osa arkkitehtuuria. Teoksemme kaiteisiin upotetut valot lisäävät turvallisuutta ja luovat erityisen hengen rakennukselle kommunikoidessaan asukkaiden kanssa. Led-valot ja liikesensorit säästävät sähkönkulutusta: valot ovat päällä vain ihmisen liikkueessa tilassa. Etenkin talon lapset ovat kuulemma ottaneet teoksemme omakseen ja leikkivät valojen kanssa.”

Hietanen ja Niemelä kiinnittävät huomiota kaupungilla liikkueensa valaistuksen yksityiskohtiin värisävyistä suuntaamiseen ja määrään. Helsingin keskusta kaipaisi heidän mielestään huomiopisteen New Yorkin Times Squaren tapaan.

”Kampin Narinkkatorista olisi voitu suunnitella valaistuksel-

Kuva Kimmo Brandt

”Välillä puhumme taiteesta liikaakin ja joudumme sopimaan, että työasioita saa ottaa esiin vain näissä tiloissa arkisin”, kertoo 10 000 euron suuruisen kulttuuripalkinnon saanut kuvataiteilijapariskunta Helena Hietanen ja Jaakko Niemelä Lallukan ateljeessaan.

la muunneltavissa oleva tila, joka eläisi vuorokauden- ja vuoden-aikojen sekä tapahtumien mukaan. Hyvin suunnitellulla valaistuksella voidaan luoda kaupunkiin dramaturgiaa, tuoda esiin tärkeitä maamerkkejä ja korostaa niiden luonnetta, mutta myös hämärien ja pimeiden kohtien huomioiminen on tärkeää.”

Kuvanveistäjänäkin tunnettu Helena Hietanen on hyödyntänyt töissään usein valoa heijastuksineen, kun taas installaatioita tehnyt Jaakko Niemelä on käyttänyt varjoja. Puolisot kutsuvatkin toisiaan välillä leikkillisesti Pessiksi ja Illusiaksi. Varjot seuraavat pariskuntaa muutenkin, sillä Hietasen syöpä on uusinut kahdesti ja tehnyt hänestä eläkeläisen.

”En voi työskennellä enää itsenäisesti taiteilijana, mut-

ta sairastuminen tuntuisi raskeammalta, jos en olisi päässyt käyttämään ammattitaitoani keskustelujen ja yhteistyön kautta. On ihanaa saada yhä ideoita töitä Jaskan kanssa. Hän tekee teosten suunnitelmat ja vastaa projektien käytännön toteutuksista”, toteaa muun muassa taiteilijajärjestöissä ja kunnalliselämässään vaikuttava Hietanen.

Toinen asia joka varjostaa taiteilijaparin elämää, on Lallukan epävarma tulevaisuus.

”Vuokrien korotuspaineet ovat kovat tulevien suurien remonttien vuoksi. Suunnittelemme Pro Lallukka -liikettä ja etsimme tukijoita pelastamaan kulttuurisesti, yhteisöllisesti ja arkkitehtonisesti arvokasta taiteilijakotia jälkipolville. Täällä

on ollut ikääntyvienkin taiteilijoiden hyvä työskennellä ja asua. Esimerkiksi nykyisissä tiloissamme työskenteli 40 vuotta **Kain Tapper**.”

Pariskunta viihtyy Töölös-sä kastanjoiden, kivijalkakauppojen ja kahvila Hopian äärellä. Entisenä kalliolaisena Niemelä on vannoutunut Harjutorin saunan ystävä ja vie sinne ulkomaiset vieraansakin. Kesäisin parin näkee ajamassa 50-vuotiaalla puuveneellään: Niemelä kasvoi veneilyyn jo lapsena Raumalla ja Hietanen vasta aikuisiällä miehensä rinnalla.

”Parasta Helsingissä ovat meri ja saaret. Menimme naimisiinkin Suomenlinnan kirkossa, koska se on toiminut majakkana”, kertoo aviopari.

Tiina Kotka

LyhytInfo

Kausikortilla konserttiin

HKO:n kevään kausikortit ovat myynnissä Lippupisteessä 30.12. saakka. Helsingin kaupunginorkesterin kolme sinfoniankonserttisarjaa, loppiaisen elokuvamuusiikkikonsertti, maaliskuinen Perko meets Parker -yhteisproduktio, iloiset vappumäntineat ja riemukas yhteislaulu Rajaton-yhtyeen seurassa ovat kevään värikästä antia HKO:n konserteissa. Kevätkauden sarjat maksavat 112–128 euroa, eläkeläisten kausikortit 91–104 euroa. Kausikortilla varmistat itsellesi vakiopaikan Finlandia-talossa ja etuja, joista löytyy tarkempaa tietoa muun muassa www.hel.fi/filharmonia -nettisivuilta.

Muistolaatta pommituksen uhreille

Sunnuntaina 8.11. paljastettiin muistolaatta 67 vuotta sitten tapahtuneen pommituksen uhreille. Laatan hankki Yrjönkatu 4:n ja Iso Robertinkatu 2:n kulmataloon sen taloyhtiö. Laatan paljasti apulaiskaupunginjohtaja **Pekka Sauri**.

Laatan suomen-, ruotsin, ja englanninkieliset tekstit muistuttavat meitä pommista, jonka neuvostoliittolainen lentokone pudotti katujen risteykseen surmaten 51 henkilöä. Pääosa heistä oli lapsia ja nuoria. Haavoittuneita oli lisäksi lähes 120. Tapahtuma oli suurin yksittäisen pommin aikaansaama tuho Helsingissä toisen maailmansodan aikana. Talon katolla on säilytetty ilmahyökkäyksen muistona hälytyssireeni.

Matkakorttien vaihto on käynnissä

YTV on aloittanut nykyisten matkakorttien vaihdon. Kortit vaihdetaan maksutta uusiin latauksen yhteydessä. Vanhat ja uudet matkakortit ovat käytössä siirtymävaiheen ajan rinnakkain vuoden 2010 puolelle. Kortit voi vaihtaa pääkaupunkiseudun R-kioskeissa, matkakortin palvelupisteissä tai Stockmannilla.

Vanha matkakortti toimii edelleen, mutta sille ei enää ladata kautta eikä arvoa. Matkakorttia vaihdettaessa sen kaikki tiedot kopioidaan uudelle kortille mahdollinen jäljellä oleva arvo tai kausi mukaan luettuna.

Automaateilla ja yksityisissä kioskeissa korttiaan lataavien on vaihdettava kortti uuteen 2.2. mennessä. Kortin voi vaihtaa myös ilman latausta. Kortin vaihtaminen ei ole sidottu henkilöön, vaan halutessaan voi vaihtaa useamman kortin samalla kertaa ilman valtakirjaa. Lisätietoa YTV:n ja HKL:n korttien vaihdosta saa osoitteesta matkakortti.net sekä matkakorttineuvonnasta p. (09) 319 12345.

Vuoden vaihtumista juhlitaan Senaatintorilla

Uudenvuoden vastaanotto 31.12. tuo jälleen Senaatintorin lavalle valovoimaisia esiintyjä ja iloista tunnelmaa. Ohjelmaa on luvassa kaiken ikäisille.

Ensimmäinen päätapahtuma on Lasten uudenvuoden juhla, jota vietetään kello 17 Helsingin Yliopiston juhlasalissa. Ilmaiskonsertti, jossa maatilan eläimet täyttävät yliopiston juhlasalin, sopii koko perheelle 3-vuotiaista alkaen. Konsertti kestää noin 45 minuuttia ja juhlan kuluessa käydään läpi aakokset tutustuen samalla joukkoon maatilan eläimiä. Kaikki rakastetut eläinlaulut kuullaan säveltäjä **Marjatta Meritähden** orkesterin johdolla. Laulut esittää seitsenhenkinen Meritähden Paatti-yhtye. Monille tutut ihanat klassikot ovat laulattaneet lapsia sukupolvesta toiseen. Nyt ne tahdittavat juhllallisissa merkeissä siirtymistä uudelle vuosikymmenelle. Ilmaiset liput konserttiin tulee noutaa Yliopiston päärakenuksen vanhan puolen aulasta

Kuva Kaapo Kamu

(Aleksanterinkatu 5) konsertti-päivänä kello 12 alkaen.

Nuorten konsertti, Stadi Rock New Year, alkaa kello 22, kun Senaatintorin esiintymislavan valtaa nouseva tähti, **Wedding Crashers**. Yhtye voitti keväällä Alkupiste-bändikilpailun ja sijoittui

ykköseksi myös Ääni ja Vimmasa. Wedding Crashers soittaa mukaansatempaavaa rockmusiikkia, jonka ilmavat sovitukset ja monimuotoisuus luovat miellehtymämiä aina **Frank Zappasta** Beatlesiin. Kolmikko on parhaimmillaan livenä ja pitää omalta osaltaan

huolen Senaatintorin juhlahumusta. Konsertti päättyy noin kello 22.35, jonka jälkeen stand up -koomikko **Pekka Jalava** lämmittelee yleisöä omintakeisella huumorillaan.

Ilta huipentuu kello 23 alkaen Vuosi vaihtuu -ohjelmaan,

joka nähdään myös suorana lähetyksenä YLE TV1:llä. Juontajana on toimittaja **Ella Kanninen**, ja esiintyjinä näyttelijä-laulajat **Mikko Leppilampi** ja **Maria Ylipää**. Luvassa on swing-henkinen, iloinen show, joka nostattaa tunnelmaa kohti uutta vuosikymmentä. Tapahtumassa esiintyvät myös runoilija **Anja Erämaa** ja lapsikuoro Sekamelska johtajanaan **Veera Voima**. Ennen vuodenvaihteen h-hetkeä kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen** ja piispa **Eero Huovinen** esittävät perinteiset uudenvuodentervehdyksensä. Ikimuistoksen illan päättää Katajanokalta ammuttava ilotulitus, josta vastaa Ilotulituksen SM-voittaja 2009 Ilotulite Oy. Helsinkiläiset ovat vastaanottaneet uutta vuotta Senaatintorilla vuodesta 1932.

Tapahtuman järjestäjänä on Helsingin kaupunki yhdessä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan ja Helsingin yliopiston kanssa. Lasten konsertin järjestelyihin osallistuu myös Annantalon taidekeskus.

Näe Helsinki uudessa valossa

Valon vuodenaika järjestetään toista kertaa Helsingissä 1.–6.1. Tapahtumalla on kaksi merkittävää valaisukohdetta keskustassa. Senaatintorilla nähdään valaistussuunnittelija **Mikki Kuntun** teos ”Heijastuksia – Reflections”. Kuntun yhdessä ruotsalaisten animaattoreiden **Peppe Tannemyrin** ja **Lennart Wählin** kanssa toteuttamat seinäprojisoinnit Tuomiokirkon fasadissa ja torin muu valaistus vievät

katsojan aikamatkalle sekä menneisyyteen että fantasiaan. Senaatintori ja sen miljöö palaavat vuoteen 1852, jolloin Nikolainkirkko (nykyinen Tuomiokirkko) vihittiin käyttöön. Historiasta siirrytään fantasian maailmaan, jossa kirkon pilareita pitkin nousevat köynnökset sekä erilaiset valot, värit, varjot ja tekstuurit leikkittelevät rakennuksen pinnoilla. Kirkko nähdään muun muassa ajan patinoimana.

Mikki Kunttu on ajatellut erityisesti lapsia suunnitellessaan tätä teostaan. Visuaalisuus kulkee teoksen kantavana voimana, ja sitä tukee säveltäjä, äänisuunnittelija **Kasper Lai-nen** luoma äänimaailma.

Uutena valaistuskohdeena on eduskuntatalo Finlandia puiston tuntumassa. Valaistussuunnittelija Kunttu on antanut teokselle nimen ”Oratoribus” (Puhujille), joka lainaa nimensä eduskunta-

talon alkuperäisen arkkitehtikilpailun voittaneen **J. Sirénin** ehdotuksesta. Teos korostaa rakennuksen ikaikaista, ryhdikästä olemusta ja tuo esiin sen arkkitehtonisia yksityiskohtia. Elegantisti vaihtuvat värit ja tunnelmat tuovat syvyyttä rakennuksen pintoihin ja korostavat kohteen erityisasetmaa suomalaisessa mielenmaisemassa.

Eduskuntatalon valaistuksen näkee parhaiten Kiasman

ja Sanomatalon kummit, siis hieman kauempaa kuin aivan talon edestä. Molempien teosten ensi-ilta on 1.1. klo 20, Senaatintorilla esitykset jatkuvat klo 23 asti. Eduskuntatalon valaistus on nonstop klo 9 asti aamulla. Esitysjat 2.–6.1.: Eduskuntatalo klo 16–9 nonstop, Senaatintori klo 17–23 tasatunneilta alkaen, puolen tunnin välein. Esityksen kesto on noin 15 minuuttia.

Malmi tutuksi

Malmilaiset toimijat esittelevät toimintaansa suunnistustapahtumassa Malmilla 16.1. klo 10–14. Luvassa on suunnistuskilpailu, maistiais- kahvi- ja pullatarjoilua, lasten satutunti kirjastossa klo 11, kirkolla virsikaraoke, työväentalolla tunnin tanssit ja teatteriesitys klo 12.30, kaikista rastipisteistä saa ohjeet suunnistukseen.

Rastipisteitä on yhdeksän ja käymällä viidessä pisteessä voi osallistua kilpailuun, jonka palkintoina on muun muassa kaksi 15 hengen täytekakkua, t-paito- ja jne. Osallistumislomakkeita ja

ohjeita saa kaikista rastipisteistä.

Rastipisteet: Malmitalo, kirjasto, Lähityöhanke, Ala-Malmin tori 1; **Malmin virkistyskeskus**, Latokartanontie 9, Koillis-Helsingin seniorit, Malmin rintamaveteraanit -naisjaosto, Malmiseura, maistiais-; **Koillis-Helsingin työttömät**, Traktoritie 2, vohvelinpaistoa; **Malmin VPK**, Askartie 8, alkusammutusharjoitus ja neuvontaa; **Malmin kirkko**, Kunnantie 1, Malmin seurakunta, Malmin Martat, klo10–14 virsi-karaoke säestäjänä kanttori Kai-su Rauhamaa, maistiais-; **Mal-**

min työväentalo, Takaniitynkujat 9, Malmin Eläkeläiset ry, Malmin Työväen Näyttämö, Suomen Venäjäseuran Malmin seudun osasto, klo 12.30 teatteriesitys, klo 13 tunnin tanssit La Nostalgie orkesterin säestyksellä, kahvia ja pullaa; **Tukiyhdistys Karvinen**, Soidintie 3 F, maistiais-; **Malmin Super-Koris**, Karhun Pojat, Malmin palloiluhalli, Siemenkuja 3, 50 ensimmäistä lasta saa koripallon; **Malmin toimintakeskus**, Kirkonkyläntie 2, Tukiyhdistys ESKO, Lions Malmitaret, Vanhustyönkeskusliitto, vapaaehtoistyö Malmilla, hernekeittoa, maistiais-.

Muotoilua Madridissa

Madridissa Espanjassa viete-tään parhaillaan suomalaisen muotoilun kuukautta. Madridin nykytaiteen keskuksessa Mataderossa on laajasti esillä suomalaisten suunnittelijoiden ja yritysten tuotteita.

Helsinki Madrid FinDesign -näyttely jatkuu tammikuulle asti. Näyttelyn oheistapahtumiin kuuluu muun muassa sosiaaliviraston kierrätysdesignia tuottavan Uusix-verstaan työpaja. Mukana Madridissa ovat myös lasten ja nuorten arkkitehtikoulu ARKKI sekä esteettömän liik-kumisen designia esittelevä Helsingin rakennusvirasto.

Kuva www.helsinkidesignweek.com

Sauvat lainaan kirjastosta

Kirjastojen lainaamista liikuntavälineistä on tullut suosittuja.

Yhdeksän helsinkiläistä kirjastoa lainaa kävelysauvoja asiakkailleen. Herttoniemen ja Roihuvuoren kirjastoissa välinevalikoima on vielä laajempi.

”Lainattavaa on askelmittareista jumppakeppeihin. Saamme talvivälineet todennäköisesti ensi viikolla. Kesävälineet ovat olleet kovassa käytössä. Asiakkaat ja työntekijät ovat pitäneet välinelainauksesta. Olemme saaneet uusia kävijöitä ja toisaalta myös vakioasiakkaamme ovat päässeet kokeilemaan eri liikuntamuotoja ilman että heidän on tarvinnut ostaa välineitä”, toteaa Herttoniemen ja Roihuvuoren kirjastonjohtaja **Leeni Hurskainen**.

Herttoniemen ja Roihuvuoren kirjastojen talviliikuntavälineisiin kuuluvat luistimet, lumikengät, suksipaketit monoineen ja retkiluistinterät. Kesällä on ollut tarjolla esimerkiksi tennis-

ja pesäpallovälineitä sekä pelejä petankista krockettiin.

Urheiluvälineitä saa kirjastokortilla lainaan viikoksi ja ne palautetaan samaan toimipisteseen, josta ne lainattiin. Liikuntavirasto omistaa välineet ja se on myös laatinut niille käyttöohjeet, jotka lainaajat saavat mukaansa. Virasto huoltaa kesäkauden välineitä talven aikana ja päivittäin.

”Jotkut asukkaat ovat luulleet, että kirjojen hankintaan tarkoitettut varat hupenevat liikuntavälineisiin, mutta kyseessä ovat eri virastojen määrärahat. Hankimme erilaisia ja erikokoisille sopivia välineitä, jotta mahdollisimman monet pääsisivät kokeilemaan lajeja. Suksia on tärkeää olla myös lapsille, koska epävakaiden talvikeliemme vuoksi kaikki vanhemmat eivät osta niitä lapsilleen”, kertoo liikuntapäällikkö **Hannele Haverinen** liikuntavirastosta.

Kävelysauvoja on lainattavissa Herttoniemen ja Roihuvuoren kirjastojen lisäksi Etelä- ja Poh-

jois-Haagan, Jakomäen, Maunulan, Pukinmäen ja Viikin kirjastoista sekä Myllypuron lehtilukusalista. Liikuntavälineitä on Herttoniemessä ja Roihuvuoressa lainattavana muita kirjaston toimipisteitä enemmän osa-

na alueilla toteutettavaa Terveellinen kaupunginosa -ohjelmaa, joka alkoi viime vuonna ja kestää vuoteen 2011. Senkin jälkeen välinelainausta jatketaan molemmissa kirjastoissa.

Tiina Kotka

”Kävelysauvoja ja jumppakeppejä lainataan paljon. Tarvittaessa opastamme niiden käytössä”, kertoo Herttoniemen kirjaston kirjastovirkailija Jukka Räisänen.

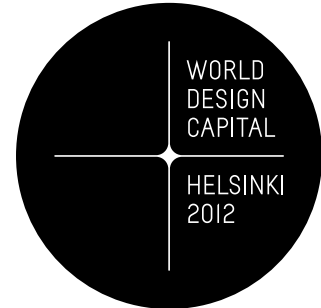
Helsinki osaa muotoilun

Järjestelyt ovat jo täydessä vauhdissa Helsingin valmistautuessa viettämään vuotta 2012 maailman designpääkaupunkina. Maailman muotoilujärjestö Icsid valitsi Helsingin kymmenien hakijoiden joukosta.

Tämä on valtavan hieno asia ja tärkeä tunnustus Helsingille sekä meidän yhteistyökumppaneillemme Espoolle,

Vantaalle, Kauniaiselle ja Lahdelle ja mukana olleille lukuisille yhteisöille ja ihmisille. Olemme saaneet ainutlaatuisen mahdollisuuden, josta kannattaa ottaa irti kaikki ilo ja hyöty”, toteaa Helsingin kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen**, joka vastaanotti designpääkaupunki-nimityksen Singaporessa.

World Design Capital -nimitystä vuodelle 2012 tavoitelti yhteensä 46 kaupunkia 27:stä

maasta. Finaaliin valikoituivat Helsinki ja Hollannin Eindhoven. Helsingin hakemuksen tunnus oli *Open Helsinki – Embedding Design in Life* eli *Avoim Helsinki – Design on osa elämää*. Tämän pohjalta rakenne-

taan myös merkkipuoden kunianhimoinen ohjelma.

”Tavoitteena on kehittää parempaa kaupunkia ja luoda elämänlaatua”, Pajunen korostaa. ”Design-ajattelua voidaan myös hyödyntää vaikkapa julkisten palvelujen uudistamisessa. Käyttäjälähtöisyys, kestävä kehitys ja miellyttävä elämys ovat hyvän designin perusarvoja.”

● www.wdc2012helsinki.fi

Nettinuorisotyö palkittiin

Internetissä nuorisotyötä tekevä Netari.fi-hanke on saanut Suomen laatuinnovaatio -palkinnon julkisen sektorin sarjassa. Viime vuonna Netari-palveluilla oli yli 120 000 käyttäjää.

Netarin nuorisotilat ovat avoimna iltaisin Habbossa ja IRC-Galleriassa. Silloin niissä voidaan jutella reaaliaikaisesti nuorisotyötä tekevien ja nuorten kanssa. Lisäksi kävijöillä on mahdollisuus osallistua Netari-TV:n juontajien ja vieraiden keskusteluihin chatin avulla ja vaihtaa muutenkin ohjelman sisältöön. Netari järjestää palvelujaan käyttäneille nuorille ta-

paamisia ja leirejä reaaliaikaisella massalla sekä apuohjaajakoulutusta niille nuorille, jotka haluavat osallistua Netarin suunnitteluun ja toimintaan.

Valtakunnallista Netari.fi-hanketta pyörittävät 23 kunnan nuorisotoimet koordinoijanaan Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus. Kehittämiseen osallistuvat muun muassa Helsingin terveyskeskus ja sosiaalivirasto. Hanketta tukevat opetusministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö.

Suomen lautupalkinto -toiminnalla ja -kilpailulla halutaan lisätä maassamme synty-

vien innovaatioiden määrää ja tasoa sekä kannustaa organisaatioita laadun ja toiminnan kehittämiseen. Kilpailussa arvioitiin muun muassa asiakaslähtöisyyttä, tuloksellisuutta ja uutuusarvoa. Kilpailun järjestää vuosittain Laatukeskus, jonka taustalla vaikuttaa elinkeinoelämän edustajia sekä laadun ja kehittämisen ammattilaisia.

● Lisätietoja saa osoitteesta www.netari.fi.

➔ *Nuorisotyöntekijät liikkuvat netissä Habbossa avatarhahmoisina muiden lailla.*

LyhytInfo

Annantalo vuodeksi Töölöön

Annantalon taidekeskuksen toiminta siirtyy Kampista Töölöön vuodeksi toimitilojen ilmanvaihdon perusparannuksen vuoksi. Taidekeskuksen väliaikaistiloina on entinen Social- och kommunalhögskolan osoitteessa Topeliuksenkatu 16. Annantalo muuttaa tammikuussa.

Taideopetuksen kevätlukukausi on normaalimittainen ja käynnistyy 1.2. Syyslukukausi on hiukan tavallista lyhyempi. Vuonna 2010 helsinkiläisille kouluille ja päiväkotiryhmille suunnitellaan 5x2-taidekursien lisäksi taiteen erityisprojekteja helsinkiläiskouluissa, joihin osa Annantalon 50 taideopettajasta jalkautuu.

Avointa ohjelmatoimintaa ja näyttelyitä ei vuoden aikana järjestetä. Vain perheen pienimmille on edelleen tarjolla Naperokino ja Taideneuvola sekä Sibelius-Akatemian kanssa yhteistyössä toteutettavat laulutuki.

Annantalossa toiminta käynnistyy jälleen täysipainoisena tammikuussa 2011.

Talvipuutarhassa on joulutunnelmaa

Kiireen ja kaamoksen keskellä voi rauhoittua ja kerätä voimia Talvipuutarhassa. Helsingin kaupungin Talvipuutarhan väki on valmistellut tunnelmallisen joulukeitaan, joka sopii koko perheelle. Joulukoristelu on esillä 6.1. asti.

Perinteistä linjaa edustavat joulu-puu ja monet kynttiläasetelmat eri puolilla kasvihuoneita. Peruskasvillisuuden lisäksi elämyksiä tuottavat muun muassa joulutähdet, atsaleat, amaryllit ja erilaiset kukka-asetelmat. Puutarhan floristi on loihnut erilaisia jouluasetelmia, joissa käytetään uusia lajikkeita. Pikkuväki voi ihmetellä tonttutaloja, lahjatupaa sekä jouluseimeä tunnetuine hahmoineen.

Vanhat ja arvokkaat kameliapuutkin tarjoavat parahiksi kukintaansa.

Talvipuutarhan osoite on Hammar-skjöldintie 1 ja perille vie esimerkiksi raitiovaunu 8.

Jouluviikkojen ajan puutarhassa on pidennetyt aukioloajat: ma ja pe klo 11–15, ti klo 09–15, ke–to klo 11–16, la–su klo 11–16. Jouluaattona ja joulupäivänä talvipuutarha on kiinni, mutta ovet avataan taas Tapaninpäivänä. Vapaa pääsy.

Jääpuisto avattu

Rautatientorin Jääpuisto on avattu asema-aukiolle. Tekojälle pääsee ma–to klo 10–21, pe ja la klo 10–22 ja su klo 10–21 aina 29.3. asti säävarauksella (ei jouluaattona). Viikko-ohjelma on osoitteessa www.jaapuisto.fi. Liput maksavat 5/2 euroa. Paikalta voi vuokrata luistimet.

Meilahdesta erikoissairaanhoidon

Meilahden sairaala-alueelle nousee vähitellen kolme uutta sairaalaa ja vanhoja rakennuksia peruskorjataan. Tarkoituksena on keskittää alueelle kaikki Helsingin kaupungin läntisen alueen ja HUS:n erikoissairaanhoidon päivystyspalvelut. On laskettu, että säästöä tulee kertymään vuosittain noin 4 miljoonaa euroa.

Kun esimerkiksi kirurgisen sairaalan elinsiirtotoiminnot siirretään Meilahteen, ei kirurgisessa sairaalassa tarvita enää kallista ympärivuorokautista päivystystä. Niin ikään kalliit kuvantamis- ja laboratoriopalvelut voidaan keskittää. Säästöjä syntyy myös arkisemmissa asioissa kuten ruokahuollossa, pesulapalveluissa ja monissa muissa sairaalalle elintärkeissä tukipalveluissa.

Sairaaloita suunnitellaan kuitenkin ennen kaikkea lääketieteen ja hoitotyön kehittymisen ehdoilla. Uudet ja uudistetut sairaalat tulevat tarjoamaan tulevaisuuden vaatimusten mukaiset puitteet tehdä tätä työtä – ja sairastaa ja olla hoidettavana.

Säästöjen lisäksi keskittämällä haetaan hoitoprosessin helpottumista eli nykytilanteeseen verrattuna miellyttävämpiä olosuhteita, järkevämpiä ratkaisuja ja parempia hoitotuloksia. Potilaan kannalta näkyvimmat muutokset ovat päiväsairalatoiminnat, yhden ja kahden hengen huoneet, viihtyisämmät tilat ja selkeämpi osastojako.

Tulevaisuutta tehdään nyt

Sairaanhoidon tulevaisuuteen vaikuttavat lääketieteen ja tekniikan kehityksen lisäksi väestöennusteet, taloudelliset ja poliittiset päätökset.

Tilojen ja toimintojen muunneltavuus ja joustavuus – se ettei näitä räätälöidä liian pitkälle – on keino jolla epävarmaan tulevaisuuteen voi valmistautua. Meilahden hankkeiden ohjausryhmän vetävä, johtava ylilääkäri **Carola Grönhagen-Riska** sanoo, että tulevaisuutta voi ennakoida muun muassa tutkimalla menneisyyttä.

”Potilasmäärät eivät vähene, mutta hoitoajat tulevat lyhenemään jatkossakin. Samoin potilaiden omatoimisuus lisääntyy. Henkilökuntapulaan on niin ikään vaurauduttava.”

Mikä ihmeen Kolmiosairaala?

Kolmiosairaala tulee olemaan sisätautien erikoissairaala Meilahden tornin ja Haartmanin sairaalan välissä. Neljännen seitsemänteen kerrokseen on osastoja muun

muassa vaikeille veritaukeille, keuhkosairauksille, kardiologialle ja munuaissairauksille. Kolmannessa kerroksessa on talon kaikille erikisaloille yhteinen poliklininen ja päiväsairalatoiminta. Tällä hetkellä poliklininen toiminta on hajautettu erikisalojen mukaan.

”Päiväsairalatoiminta on uudehko asia Hyksissä. Se on tarkoitettu niille potilaille, jotka tarvitsevat seurantaa tai hoitoa, mutta pärjäävät kuitenkin kotona. Osasto toimii aamusta iltaan ja potilaat saattavat vaihtua pari kolme kertaa sinä aikana.”

Grönhagen-Riska uskoo, että tulevaisuudessa juuri päiväsairalatoiminta tulee kasvamaan huomattavasti.

Toisessa kerroksessa hoidetaan akuutteja dialyysijä, infektiosairauksia ja munuaissairauksia. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee röntgen ja opetus- ja kansliatiloja.

Kolmiosairaala tulee toimimaan myös väistötilana kun Meilahden torni peruskorjataan. Tornin peruskorjaus alkaa pikimmiten Kolmiosairaalan valmistuttua. Potilastornin sisätilat rakennetaan kokonaan uusiksi.

”Kerroksiin tehdään yhtenäiset vuodeosastot ja rakennuksen keskiosaan niiden kansliatilat. Hygieniatiloja lisätään ja potilashuoneita pienennetään yhden–kolmen hengen huoneiksi. Potilaspaikkoja tulee olemaan nykyisen 50:n sijasta 32–34 kerrosta kohden.”

Tiina Sandberg

Johtava ylilääkäri Carola Grönhagen-Riska ja arkkitehti Salla Itäaho tutkivat Kolmiosairaalan sisätiloja harjannostajaisissa.

Rakennusaikataulu

- Haartmanin sairaala valmistui 2009 syksyllä
- Kolmiosairaala valmistuu 2010 syksyllä ja otetaan käyttöön vuoden 2011 alkuun mennessä.
- Meilahden sairaalan peruskorjaus aloitetaan kesällä 2011
- Kolmiosairaalan ja Meilahden sairaalan yhdistävä aula ja sen alle tuleva ambulanssikatot valmistuvat keväällä 2010
- Pysäköintihalli ja ajo uudelleenrakennetulta Paciuksenkadun ja Meilahdentien risteyksestä maan alle valmistuu 2012
- Lastenklinikan lisäosat valmistuvat kesällä 2010
- Traumasairaala ja siihen kytkeytyvä aulan laajennus valmistuneen ensi vuosikymmenen loppupuolella.
- Lisäksi lähes kaikissa Meilahden rakennuksista on käynnissä peruskorjauksia.

Edessä vasemmalla syksyllä valmistunut Haartmanin sairaala, keskellä harjakorkeuteen noussut Kolmiosairaala ja taka-alalla Meilahden potilastorni, jonka peruskorjaus aloitetaan kesällä 2011.

ja päivystyksen keskittymä

Sairaalarakennus on sairaanhoidon työkalu

Meilahden rakennushankkeissa arkkitehtejä suitsivat niin käyttäjien vaatimukset kuin rakennustaiteelliset arvotkin. Valtaosa alueen rakennuksista on asemakaavassa suojeltuja ja tilaa uudelle hyvin vähän.

Kantavana ideana on kehittää aluetta, niin että nykyaikainen erikoissairaanhoito on mahdollista. Haasteita riittää ja lopputulos tulee olemaan useiden tavoitteiden välinen kompromissi, mutta iso sairaala-alue kaupunkirakenteen keskellä on arkkitehti **Salla Itäahon** mielestä hieno asia. Hän toimii HUS-Tilakeskuksessa hankesuunnittelun vastuualueen johtajana.

”Kehitämme jäljelle jääviä rakennuksia, niin että niissä voidaan toimia nykyaikaisen erikoissairaanhoidon tarpeiden mukaisesti. Lisäksi rakennamme uutta korttelin rakentamismahdollisuudet tarkasti hyödyntäen.”

Huoltoreitit syvälle maan alle

Keskeisellä paikalla sijaitsevaan sairaalaan on helppo tulla julkisella liikenteellä, mutta sairaala ei kuiten-

kaan pyöri pelkästään julkisen liikenteen turvin. Tarvitaan liikennesuunnittelua ja maanalaisia tunneliverkostoja ja pysäköintitilaa. Yksi hankkeen mittavimmista ns. näkymättömistä asioista onkin maanalainen rakentaminen.

”Asemakaava on niin tiivis, että liikenne pitää saada maan alle. Jotta ’rekkaralli’ sairaalaan ei kävisi alueelle sietämättömäksi, on jätteitä, pyykkejä ja sairaalatarvikkeita kuljettavien autojen tarpeellista päästä ajamaan tunneliin sairaala-alueen ulkopuolelta.”

Sisääntuloväylä on päätetty sijoittaa Paciuksenkadun ja Meilahden urheilupuiston väliselle alueelle. Maan alle tulee huoltopihan lisäksi uudet jätehuoltotilat ja lisää pysäköintitilaa 450 autolle.

Arkkitehtonisesti merkittävä aulakokonaisuus

Sairaalat suunnitellaan pitkälti toiminnan ehdoilla, ja arkkitehdin työtä ohjaavat ensisijaisesti käyttäjän tarpeet. Meilahdessa kolme sairaalaa – Kolmiosairala, Mei-

lahden torni ja tuleva traumakeskus – yhdistävä aula on sen sijaan rakennus, jonka ulkonäköön ja arkkitehtuurin näyttävyys on satsattu.

Itäaho puhuu maamerkistä korttelin sisällä, pääsisäänkäynnistä, joka huomataan.

”Aula on erillisenä hankkeena toteutettu, arkkitehtonisesti voimakas alue. Koska tilassa ei varsinaisesti hoideta potilaita, on suunnittelussa voitu ottaa tavallista vapaammat kädet.”

Aulasta järjestettiin arkkitehtikilpailu ja se toteutetaan Arkkitehtitoimisto Lahdelma-Mahlamäki Oy:n voitokkaan ehdotuksen mukaisesti.

”Ambulanssikatoksen päälle levittäytyvä viherkan si on myös heidän ideansa. Innostuimme siitä, vaikka se ei varsinaiseen kilpailuun kuulunutkaan”, Itäaho kertoo.

Näin asemakaavassa suojeltava kalliokumpare keskellä sairaalamiljöötä ikään kuin jatkuu viheralueena sisääntuloaulaan asti. *TS*

Haartman on sairaala ja päivystävä terveysasema

Haartmanin sairaala on näkyvällä paikalla Meilahden sairaala-alueella. Se ei kuitenkaan ole osa HUSia vaan Helsingin kaupungin yhteispäivystyssairaala.

”Yhteispäivystys tarkoittaa potilaan kannalta sitä, että tämän ei enää tarvitse etukäteen tietää minkä tasoista hoitoa hän tarvitsee. Jokainen potilas ohjataan hoitajan luukulle ja tämä päättää hoidon kiireellisyys ja sen tarvitaanko terveyskeskus- vai sairaalatasoista hoitoa. Tarvittaessa potilas voidaan ohjata myös Meilahden päivystyspoliklinikalle”, ylihoitaja **Eeva Rikkilä-Kettunen** kertoo.

Myös Malmin sairaala toimii saman periaatteen mukaisesti. Potilaan kannalta yhteispäivystys näkyy yhdellä luukulla asiointina, mutta taustalla on paljon johtamiseen, työnkiertoon, työprosesseihin ja hankintoihin liittyviä etuja.

”Esimerkiksi koko hoitohenkilökunta on yhteisen esimiehen alaisuudessa. Samoin työnkierto sairaala- ja terveyskeskuspäivystyksen välillä on saumatonta”, Rikkilä-Kettunen luettelee sisäisiä muutoksia.

Uuden toimintamallin opettelu vie aikansa. Osasyynä ruuhkiin ovat lisääntyneet potilasmäärät. Toisaalta hoitoajat

ovat Haartmanissa jo nyt lyhyempiä kuin Marian sairaalassa.

”Potilaiden lisääntynyt määrä saattaa johtua normaalista kausivaihtelusta. Jonkin verran meille tulee myös potilaita, jotka aikaisemmin menivät virheellisesti suoraan Meilahteen.”

Rauhallinen ja turvallinen ympäristö

Haartmanin sairaala on suunniteltu tunnelmaltaan rauhalliseksi, valoiseksi ja viihtyisäksi. Myös turvallisuuteen, hygieniaan ja ergonomiaan on uudessa sairaalassa panostettu. Valoisuus tarkoittaa ikkunoita ulospäin ja lasiseiniä sairaalan

sisällä. Se on paitsi viihtyvyys- myös turvallisuustekijä.

”Äkillisiin tilanteisiin pystyy reagoimaan nopeasti kun näkyvyys on hyvä.”

Turvaa tuovat lisäksi valvontakamerat, kulunvalvonta, vuorokauden ympäri päivystävä vartija, poistumisovet, seinätoiminnolla sulkeutuvat välitiet ja henkilöhälytysjärjestelmä.

”Toiveenamme on, että rauhallinen ympäristö rauhoittaisi levottomia potilaita, ja että osa ns. saattojoukoista jäisi yöaikaan tulematta kun emme enää sijaitse aivan keskustassa”, Rikkilä-Kettunen toteaa. *TS*

Haartmanin sairaalan aula on rauhallinen ja valoisa, etualalla ylihoitaja Eeva Rikkilä-Kettunen.

Tytöt tarvitsevat omaa tilaa

Helsinkiläisillä tytöillä on jotain maailmanluokan mittakaavassa aivan ainutlaatuista: oma puisto. Pihlajamäen Tyttöjen puistolle ei suunnitteluvaiheessa löytynyt esikuvia mistään muualta. Tyttöjen puistoon ei ole pojilta pääsy kielletty. Kalliossa sijaitseva Tyttöjen Talo sen sijaan on yksinomaan tyttöjen valtakuntaa.

Tytttöjen Talo täytti marraskuussa kymmenen vuotta. Alussa talo työllisti vain yhden työntekijän, **Mari Uusitalo-Herttuan**. Nyt hän johtaa kymmenen hengen moniammatillista tiimiä, jota täydentää parikymmentä ulkopuolista ryhmänohjaajaa ja joukko vapaaehtoisia ”isosiskoja”.

Syyskuussa Tyttöjen Talo muutti Porthaninkadulta Toiselle linjalle, jossa on tilaa 400 neliön verran. Kuukaudessa kävijöitä on noin tuhat. Kaikki Tyttöjen Talon toiminta perustuu tyttöjen omiin tarpeisiin.

”Sekä tytöillä että pojilla on omia omaan elämään, kasvuun ja kehitykseen liittyviä kysymyksiä, joista pitäisi pystyä puhumaan turvallisessa ympäristössä aikuisten seurassa. Me tarjoamme tytöille ja nuorille naisille oman tilan, jossa voi olla ilman kiirettä ja jossa on aina paikalla aikuisia ammatti-ihmisiä keskustelukumppaniksi”, Mari Uusitalo-Herttua sanoo.

Tytttöjen Talolle haettiin mallia Tukholmasta. Vastaavia vain tytöille tarkoitettuja avoimia nuorisotiloja on myös Tanskassa ja Keski-Euroopassa.

”Tytttöjen Talo on todellakin ottanut paikkansa, tarve on ollut ja on suuri. Tyttöjen Taloja on syntynyt myös Tampereelle, Ouluun ja Turkuun. Tyttöjen Talon malli on myös patentoitu”, Mari Uusitalo-Herttua kertoo.

Tytttöjen Talo on avoin 10–28-vuotiaille tytöille ja nuorille naisille. Sinne voi tulla vain viettämään aikaa tai osallistumaan erilaisiin ryhmiin, joita on vuodessa yli 50. Talossa on aina paikalla aikuisia, joiden kanssa voi jutella oman elämänsä asioista. Toimintaan osallistuminen on ilmaista ja kahvilan hinnat pidetään alhaisina. Harrastusryhmissä tarjotaan usein myös ruokaa tai välipalaa. Tyttöjen Talossa voi keskustella myös kättilön kanssa ja tehdä tarvittaessa vaikka pa raskaustestin.

Mari Uusitalo-Herttua myöntää olevansa huolissaan lapsista ja nuorista. ”Nuoren hyvinvointi on suoraan verrannollinen hänen tukiverkostoonsa. Meidän toimintamme kohtaa erityisesti niitä nuoria, joilla ei ole elämässään riittävää tukiverkkoa. Aikuisten kaipuu näkyy täällä selkeästi.”

Tytttöjen Talon ilmapiiri on kodinomainen. Sisustusratkaisut viestivät lämpöä ja turvallisuutta. Seinillä on esillä tyttöjen tekemää taidetta. Talo on ollut merkittävä tukipilari useille tytöille ja nuorille naisille.

”Monet käyvät meillä monta vuotta ja kokevat tämän paikan hyvin merkittäväksi. Saamme paljon viestejä siitä, että Tyttöjen Talo on muuttanut elämän suuntaa. Yksi koskettavimmista hetkistä on ollut ystävänpäivänä keittiön pöydältä löytämämme lappu: Kiitos, että pelastitte elämäni”, Mari Uusitalo-Herttua kertoo.

Tytttöjen Talossa on omia ryhmiä myös maahanmuuttajatytöille.

”Nykyään kaikki ryhmämme ovat monikulttuurisia, mutta joskus esimerkiksi kielen takia järjestetään omia ryhmiä maahanmuuttajatytöille. Lopujen lopuksi tyttöjen kysymykset ja huolenaiheet ovat hyvin samanlaisia kulttuuritaustasta riippumatta, vaikka kahden kulttuurin kanssa eläminen tuokin omat kysymyksensä”, Mari Uusitalo-Herttua sanoo.

Tytttöjen Taloa ylläpitävät Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, Kalliolan nuoret ry ja Setlementtinuortenliitto ry ja toimintaa rahoittaa Helsingin kaupungin lisäksi Raha-automaattiyhdistys ja opetusministeriö. Talo sijaitsee osoitteessa Toinen linja 3 ja on avoinna ma–to 14–20, keskiviikkona kello 17 asti.

Päivi Arvonen

• www.tyttojentalo.fi

Tyttökulttuuria kaivataan työelämääinkin

Nuorten sukupuolikulttuuria ja tyttökulttuuria tutkinut Helsingin yliopiston sosiologian dosentti **Sari Näre** näkee tyttöjen puiston ja Tyttöjen Talon tapaiset vain tytöille tarkoitettut avoimet nuorisotilat modernina muotona tyttöjen viralliselle oman tilan hakemiselle.

”Aiemmin tytöt vetäytyivät enemmänkin omiin huoneisiinsa yksityiskoteihin. Tyttöjen puiston ja Tyttöjen Talon tyyppiset tilat mahdollistavat verkostojen laajentamisen hieman samoin kuin internet tarjoaa mahdollisuuden uusiin tuttavuuksiin.”

Sari Näre pitää sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä tärkeänä tyttöjen hyvinvoinnille.

”Tytöille on tärkeää saada viettää aikaa ja keskustella turvallisessa ympäristössä tyttöyteen ja naiseuteen kasvamisesta. Kulttuurin seksuaalisoituminen ajaa tyttöjä aikuisuuden kaapuun liian aikaisin. **Atte Oksa-**

nen on havainnut pohjoismaita vertaillen, että varhainen leikin lopettaminen korreloi masennukseen.”

Tutkija toivoisi tyttökulttuurin elementtejä myös työelämään.

”Tytötutkimuksen tulokset osoittavat, että tytöt ovat monessa suhteessa pätevämpiä kuin pojat, mutta saavat harvemmin tunnustusta pätevyystään. Tytöt uskovat poikia vähemmän omiin kykyihinsä. Työelämämme rakentuu kilpailulle ja hierarkkiselle muiden ohittamiselle, johon perinteinen poikakulttuuri valmentaa poikia eli työelämän ja poikasosialisaation välillä onkin selvä yhteys. Nämä kulttuurin syvärakenteet haittaavat tyttöjen työelämässä pärjäämistä. Työelämässäkkin voitaisiin paljon paremmin, jos sinne tuotaisiin tyttökulttuurin perinteisiä elementtejä, kuten toisen kuuntelua ja eri intressien yhteensovittamista”, Sari Näre sanoo.

Tervetuloa Tyttöjen Taloon, toivottavat talon johtaja Mari Uusitalo-Herttua ja Tuija Leinosen haltija-teos, jonka nimi on Tyytyväinen omaan elämäänsä.

Puisto tehtiin toiveiden mukaan

Kesäkuussa Pihlajamäen nuorisopuiston osana avautunut Tyttöjen puisto saavutti heti suureen suosion. Parissa kuukaudessa nuorisopuistossa tilastoitiin noin 6 000 kävijää. Erityisen suosittuja olivat erilaiset teema- ja harrastusryhmät. Kesän ohjelmassa oli niin hennatatuointia ja huovutusta kuin itsetuntemusta ja kankaanpainantaa.

”Työt pitivät erityisesti teemaviikoista, joita on toivottu lisää. Toiveita uusista kursseista kuten valokuvauksesta, draamasta ja tanssista on esitetty. Ensi kesän ohjelma on vielä suunnitteluvaiheessa, joten kaikki uudetkin ideat ovat hyvin tervetulleita”, sanoo Nuorisopuistosta vastaava nuoriso-ohjaaja **Laura Saarela**.

Tyttöjen puisto on kuitenkin tarkoitettu myös tavalliseen oleiluun ja jutusteluun.

”On tärkeää, että tytöille on olemassa paikka, jossa on tilaa olla ja jutella. Kaikkea ei aina tarvitse suunnitella ja miettiä toiminnan kautta”, Laura Saarela muistuttaa.

Saarela on tehnyt nuorisotyötä Helsingissä kuusi vuotta ja on hyvin tyytyväinen siihen, että kaupunki kuuntelee nuoria ja ottaa nämä mukaan nuorten toimintaympäristöjen suunnitteluun.

”Nuorisopuisto ja Tyttöjen puisto on hyvä esimerkki muille kunnille Suomessa. Tyttöpuisto on ainutlaatuisuudessaan herättänyt kiinnostusta myös muualla maailmassa. Meillä on käynyt kiinnostuneita vierailijoita muun muassa Namibiasta ja Itävalasta”, Saarela kertoo.

Idea tytöille tarkoitettusta puistosta tuli esille tyttöjen omista toiveista Koillisen alueen avoimien nuorisofoorumien yhteydessä. Suunnittelussa oli mukana noin sata lähinnä yläasteikäistä tyttöä.

”Puiston nimi herätti paljon keskustelua, mutta halusimme pitää kiinni nimestä, joka on kunnianosoitus kaikille suunnitteluun osallistuneille tytöille”, Laura Saarela sanoo.

Tyttöjen puiston suosikiksi nousivat pesäkeinut, jotka tilattiin Saksasta. Keinun pesään mahtuu muutaman tytön kaveriporukka.

”Aivan kaikkia tyttöjen toiveita ei valitettavasti voitu toteuttaa, mutta on ollut ihanaa kuulla nuorilta ilahtuneita huomioita kun he ovat nähneet puistossa omien ideoidensa toteutuneen”, Laura Saarela sanoo.

Tyttöjen käytettävissä on myös nuorisopuiston kahvila, jota nuoret itse ylläpitävät sekä välinevuokraamo. Tyttöjen puisto on nuorisosiainkeskuksen muiden tilojen tavoin tarkoitettu 9–17-vuotiaille, mutta puiston toivotaan tavoittavan erityisesti 13–17-vuotiaita tyttöjä.

Ensimmäisen kesän suuren suosion vuoksi puiston aukioloaikaa on laajennettu ja kesällä 2010 on tavoitteena, että puisto olisi avoina toukokuun puolivälistä elokuun puoliväliin. Puistossa on aukioloaikoina läsnä myös aikuisia, joiden kanssa voi jutella.

”Puisto oli erityisesti lähialueiden tyttöjen suosiossa, mutta toivomme kävijöitä myös kauempaa”, Laura Saarela sanoo.

Kuvat Päivi Aronen

Ideoista ja toiveista voi kertoa Laura Saarelalle sähköpostitse pihlajamaen.nuorisopuisto@hel.fi tai puhelimitse 050 559 1759. Puiston osoite on Jengipolku 8, 00710 Helsinki.

Entisen VR:n Pasilan konepajan alueelle rakentuu vähitellen asuntoja ja toimitiloja.

Ysillä kyytiä

Raitiovaunu 9:n kyydissä näkee Helsingiä Itä-Pasilasta Erottajalle. Retken voi aloittaa Pasilan asemalta.

Pasiloita kiertävien raitiovaunujen valaistut pötkylät loistavat kodikkaasti myöhäisyksyn hämärässä päivässä.

Yhdeksikön päätepysäkki sijaitsee Ratapihantien lä Suomen toiseksi vilkkaimman rautatieaseman kyljessä. Ympäristöä ei voi ehkä kehua viihtyisäksi, mutta 1970-luvun yrmeät elementtikolossit eivät ole koko totuus kaupunginosasta: oikea Itä-Pasila elää liikenneväylien yläpuolella betonikansillaan, ulkopuolisilta piiloon jäävää, mutta asukkaiden kannalta kenties hyvinkin mukavaa elämää. Sitä silloiset suunnittelijat ainakin tavoittelivat.

Tuoreempaa kaupunkisuunnitteluajattelua tulee punnittavaksi, kun Keski-Pasilan rakentaminen käynnistyy. Tuolloin Länsi- ja Itä-Pasilan välis-

sä sijaitsevaan laaksoon mahdollisesti nousee veistoksellisia 20–40-kerroksisia tornitaloja, joita milanolainen arkkitehti-toimisto on alueelle ideoinut.

Raitiovaunut 7 ja 9 pysähtyvät toviksi Pasilan juna-aseman kyljessä.

Itä-Pasilan alataso on umpimielistä bunkkerierämaata. Minkäänlaiset kivijalkakäytävät tai muut katutasen houkuttelevat väriläiskät eivät haittaa raitiovaunumatkustajan keskittymistä omiin ajatuksiinsa. Tai kännykkäpuheluihin, joita vaunussa kaikaa usealla, osin eksoottisen kuuloisella kielellä.

Kohta katsetta on syytä te-
Krästä: saavutaan Pasilan entisen konepajan valtaval-
le alueelle, josta on tarkoitus rakentua uutta ja vanhaa yhdistävä eloisa asuin- ja toimitila-alue. Muutama uusi kerrostalo onkin viime vuosina nousut laajan, kuraisen kentän reu-

nalle. Hiukan orpoina ne vilkui-
levat vinosti vastapäätä kohoavaa suojeltua punatiilistä teollisuusarkkitehtuuria.

Aleksis Kivenkadun varrella ollaan jo oikeasti kaupungissa, mikä näkyy muun muassa erilaisten kauppojen, kuppiloiden ja kirpputorien määrässä. Vallilan makasiinien kirpputori lienee kaupungin suurimpia. Yhdeksikkö kuroo ylös Flemminginkadulle, kotoisammin Flemmarille, ja käväisee yhden pysäkin verran Helsinginkadulla.

Kaarlenkadulla yhdeksikkö kyytiä raitiovaunu kolmosen reittiin. Pian näköpiiriin nousevat yksi toisensa jälkeen Kallion

maamerkit: harmaagraniittinen kirkko jykevine torneineen, keskuspelastusasema joka ei nuku koskaan, kauniisti kunnostettu Karhupuisto Viidennen linjan varrella.

Rosoinen Kallio on Helsingin myyttisin kaupunginosa, jota läpi vuosikymmenien on hellitty lauluin ja runoin, elokuvissa ja kirjallisuudessa.

Sitten porhalletaankin jo alas Porthaninkatua, usein kanssamatkustajien pullokassien iloisen kilinän säestyksellä. Matalalattiaisen Variotram-vauunun avarasta takaikkunasta näkyy komeana taaksejäävä Kallion kirjasto.

Hillittyä jugendia edustava puntatiilipalatsi on nyt remon-

Nykypäivän Helsingissä vastaavat maantieteelliset ja mentaaliset sillat kulkevat pikeminkin Kulosaaresta itään ja koilliseen, niihin kaupunginosiin, joissa suuri määrä maahanmuuttajia etsii elämisen edellytyksiä ja kantaväestö väistää muualle vähänkin vaurastuessaan.

Pitkäsillan jälkeen ohi vilahtaa näkymä Helsingin vanhaan empire-kaupunginosaan ennen Kaisaniemenkadun kumisevaa kuilua. Jääpuisto on jälleen valloittanut suuren osan Rautatientoria, jota reunustaa joukko kansallisia monumentteja: Kansallisteatteri, maailman kauneimmaksi mainittu, nyt osittain paketoitu rautatiease-

ma, ja Ateneumin taidemuseo, joka houkuttelee kävijöitä laajaan Picasso-näyttelynsä.

Ateneumin rakentaminen 1880-luvulla oli suomalaisen nousevan kulttuurielämän suurponnistus. Mikä olisi sopiva monumentti kuvastamaan tätä aikaa? Uusi keskustakirjasto? Hotelli Katajanokalle? Tornitaloryhmä Pasilaan? Jääpuistoon ja jouluostoksille rientävät ihmiset eivät tunnu nyt vaivaavan päätään tällaisilla kysymyksillä.

Mannerheimintieltä yhdeksikkö koukkaa Bulevardin kautta toiselle pääteasemalleen Kolmikulman puiston laidalle. Kolmen kaupunginosan – Kaartinkaupungin, Punavuoren ja Kampin – kohtaamispisteessä sijaitseva pikku puistiko on äskettäin uusittu ja kunnostettu.

Erottajankadun varrella Design Forum Finland esittelee ja myy suomalaista muotoilua. Lähistöllä sijaitsevat Rakennustaiteen museo ja Designmuseumo sekä lukuisia pieniä taide- ja muotoilualan liikkeitä ja galerioita.

Lähteekö näistä kortteleista liikkeelle jotakin mullistavaa nyt kun Helsinki on valittu vuoden 2012 maailman designpääkaupungiksi?

Rita Ekelund

Dianapuiston kutsumanimi tulee Yrjö Liipolan metsän jumalatarta kuvaavasta Tellervo-patsaasta, jonka on arveltu esittävän antiikin tarustojen metsästyksen jumalatarta Dianaa.

Lisää tietoa

Helsingissä on kahdeksan pääraitiolinjaa. Linjojen yhteispituus on 84,5 kilometriä. Helsingin suosituin raitionlinja 900 000:lla kuukausittaisella käyttäjällään on Katajanokalta Munkkiniemeen ajava numero 4.

Raitiovaunulinjaa 9 käyttää 350 000 matkustajaa kuukaudessa. Yhdeksikön reittiä suunnitellaan muutettavaksi siten, että se jatkuisi pohjoisessa Ilmalaan ja etelässä Länsisatamaan käymättä enää Erottajalla. Uusi reitti tulisi käyttöön syksyllä 2012.

Lisätietoa Helsingin raitiovaunuliikenteestä löytyy HKL:n nettisivulta osoitteesta www.hel.fi/hkl. Äskettäin on julkaistu Helsingin raitioliikenteen kokonaiskehittämisselvitys, jossa esitetään raitioliikenteen kehittämisen suuntaviivat vuosille 2010–2030.

Antoisaa luettavaa raitiovaunujen ystävälle tarjoaa myös **Otto Kantokorven** opaskirja *Sankarimatkailija Helsingin raitiovaunuissa* (Like 2007).

Porthaninkadulle näkyviä maamerkkejä ovat Kallion kirjasto ja Hakaniemen ympyrätalo.

tissa, mutta netti sentään päivistä ja siellä remontin etenemistä voi seurata kirjaston omassa Facebook-ryhmässä.

Hakaniementorin jälkeen edessä on Pitkäsillan ylitys. Se on aina yhtä juhlava kokemus. Ohikiitävän hetken ajan maisemaan aukeaa merta molemmin puolin ja korkealla kalvalla, kuin vartioliinnake, ko- hoavat Kruununvuoren kaupunginosan rakennusmassat.

Lyhykäinen Pitkäsilta symboloi joskus jyrkkää rajaa herasväen hienomman Helsingin ja teollisuustyöväestön ja muiden vähäväkisten ankeampien asuinalueiden välillä.

Pitkällesillalle näkyy Siltavuorenrannan Provianttimakasiini, joka rakennettiin alun perin venäläisen sotaväen tarpeisiin.

Tulevat autoinsinöörit Ilkka Karvinen (vas.), Heikki Hakala ja Eero Korhonen sekä E-RA-sähköauto, jota he ovat olleet suunnittelemassa ja rakentamassa. E-RA on vielä toistaiseksi riisuttua mallia, mutta koeajoihin päästään ensi talvena.

Kuva Tapio Tolmunen

Tietä sähköautolle!

Sähköauto tekee tuloaan ja kaupunki on murroksessa mukana.

Helsingin Energia avaa piakkoin Kamppiin latauspisteen. Metropolia Ammattikorkeakoulussa puolestaan puurtaa innokas opiskelijajoukko rakentaakseen sähköauton kansainväliseen X PRIZE -kilpailuun.

Ihmiskunta on ajellut toistasataa vuotta polttomoottorilla, mutta Helsingin Energian tutkimus- ja kehittämisspäällikkö **Jussi Palola** on lujasti sitä mieltä, että voimanlähde on vaihtumassa.

”Jokainen iso autonvalmistaja suunnittelee nyt sähköautoa. Kelkka on kääntynyt parissa vuodessa.”

Helsingin Energia rakentaa jo latausverkostoa ja avaa pääkaupungin ensimmäisen sähköntankkauspisteen Kamppiin Runeberginkatu 1:n kohdalle marraskuun lopulla.

Palola toivottaa kaikki sähköautoilijat tervetulleiksi lataamaan. Ensi alkuun

asiakkaina on ainakin talon omaa väkeä, sillä Helsingin Energia ottaa vuoden lopulla hyötykäyttönsä kaksi Peugeotin sähköautoa.

Peugeot Expert Electric syö virtaa noin 20 kilowattia sadalla kilometrillä.

”Matkan hinnaksi tulee parisen euroa. Dieselillä sata kilometriä maksaa kuudesta kahdeksaan euroa”, Palola vertailee.

Pulmana akut

Polttomoottori tupruttelee pakokaasuja ja öljyn ennustetaan ehtyvän, joten sähköautolle sovitellaan jo innolla maailmanpelastajan viittaa. Voittokulun tiellä on esteensä.

”Ongelmallisinta on saada akkujen lataus riittämään kyllin pitkälle matkalta”, Palola kertoo. ”Tekniikka kuitenkin kehittyy koko ajan. Peugeotimme kulkee yhdellä latauksella 150 kilometriä. Kymmenen vuoden päästä latausväli voi olla jo 500 kilometriä.”

Sähköautokaan ei ole saasteeton, jos se käyttää kivihiilellä valmistettua sähköä.

”Nykyisillä energian tuotannon tavoilla sähköauton hiilidioksidipäästöt jäävät alle 50 gramman kilometrille, kun polttomoottorin päästöt ovat reilusti yli sadan gramman. Helsingin Energia on sitoutunut nollapäästöihin vuoteen 2050 mennessä, joten olemme osakkaina tuulivoiman tuotannossa ja biovoimahankkeissa. Runeberginkadultaakin ladataan tuulisähköä.”

”Energialla on menossa kymmeniä tutkimushankkeita, joista suurin osa liittyy juuri energiansäästöön ja sen tuottamiseen ilman hiilidioksidipäästöjä”, Palola jatkaa.

Helsingissä ajetaan autoilla yli 2 miljardia kilometriä vuodessa. Tutkimuspäällikkö vakuuttaa, että virta ei lopu kesken, vaikka kaikki pääkaupungin autoliikenne muutettaisiin sähköiseksi.

”Energiantuotantoa tarvitsee lisätä vain kymmenen prosenttia kaiken liikennesähkön kattamiseksi, koska sähköauton hyötysuhde on kolminkertainen polttomoottoriin verrattuna.”

Kilpailuun ja liikenteeseen

Metropolia Ammattikorkeakoulu, Kalevankatu. Kymmenkunta nuorta miestä, jotka istuvat marraskuisena keskiviikkoamuna tietokoneittensa ääressä, eivät ulkoisesti eroa mistä tahansa koululuokasta.

Autotekniikan opiskelijat ovat kuitenkin suurimmaksi osaksi itse suunnitelleet ja rakentaneet E-RA-sähköauton. Se pääsi lokakuussa jatkoon amerikkalaisessa The Progressive Insurance Automotive X PRIZE -kilpailussa, jossa etsitään ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita autoja.

Hiilikuiturunkoinen menopeli on muotoiltu matalan sporttiseksi, joten se vastannee myös ulkonäöltään tulevaisuuden autoa. Jos E-RAN sähkökulutuksen muuttaisi bensiiniksi, polttoainetta kului alle kaksi ja puoli litraa sadalla kilometrillä. Pakokaasuja E-RAsta ei synny lainkaan.

E-RA, koko nimeltään Electric Race-About, on yksi harvoja kilpailijoita Euroopasta ja ainoa pohjoismainen. Jatkoon pääsi vajaat 50 tiimiä 97:stä. Karsinnat

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Metropolia Ammattikorkeakoulu on pääkaupunkiseudulla toimiva ammattikorkeakoulu. Se aloitti toimintansa elokuussa 2008, kun Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia ja EVTEK-ammattikorkeakoulu yhdistyivät.

Metropoliaassa opetetaan tekniikan ja liikenteen alan, sosiaali-, terveys- ja liikunnan alan, yhteiskuntatieteiden, liikeläouden ja hallinnon alan sekä kulttuurin alan opintoja. Koulun opiskelijamäärä

ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa on vajaat 12 000 ja henkilökuntaa on noin 1 100. Metropolia on opiskelijamäärältään Suomen suurin ammattikorkeakoulu.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkaina ovat pääkaupunkiseudun kaupungit. Helsinki omistaa 42, Espoo 27, Vantaa 26 ja Kauniainen yhden prosentin. Loput neljä prosenttia omistaa Kirkkonummen kunta.

Havainnekuva latauspisteestä, Helsingin Energia

Helsingin Energia suunnittelee Kamppiin latauspistettä. Kuvan havainneauto ei esitä E-RA sähköautoa.

alkavat Michiganissa keväällä 2010 ja voittajat julkistetaan syyskuussa.

”Kilpailu oli tähtäimessä alun alkaen, kun ryhdyimme rakentamaan E-RAA kaksi vuotta sitten”, neljännen vuoden insinööriopiskelija **Eero Korhonen** kertoo. ”Samalla tavoitteena on auto, jolle olisi todellista käyttöä. Jalat ovat maassa, mutta olisihan se hienoa, jos E-RA pääsisi joskus myös teolliseen tuotantoon.”

Veroporkkanat tarpeen

E-RA:n rakentaminen alkoi puhtaalta pöydältä, kuten kilpailun idea onkin, mutta hanke on ollut enneminkin kovaa työtä kuin railakasta pioneerihenkeä.

”Auto on syntynyt koulupäivien päälle. Mutta porukalla on kova motivaatio ja rima korkealla”, Korhonen kertoo.

E-RA on opiskelijoille mainio tilaisuus saada arvokasta osaamista sähköautoista. Tietämykselle saattaa hyvinkin tulla käyttöä, sillä sähköautot voisivat olla tulevaisuuden ala Suomen teollisuudelle. Julkinen valta voi päätöksillään joka jarruttaa tai kiihdyttää sähköautojen tuloa. Jussi Palola on pohtinut myös sähköautoilun verotusta.

”Verot ovat korkeat, mutta vähäpäätoisten kulkuneuvojen verotusta on perusteltua keventää. Keinoja on monia. Oetaan esimerkiksi Helsinkiin suunnitellut ruuhkamaksut. Tukholmassa sähköautot on vapautettu maksusta, joten eikö meillä voisi tehdä samoin.”

Pikemminkin läheisessä kuin kaukaisessa tulevaisuudessa palaset ehkä loksahtavat paikoilleen: sähköauton akkuongelmat on saatu ratkaistua, kulkupeli sopii hinnoiltaan keskiluokan kukkarolle ja se on maltillisesti verotettu. Silloin Helsingin Energian Runeberginkadun tankkauspisteelle kaartaa suomalainen E-RA-sähköauto toisensa jälkeen. Ja kaupungin ilma pysyy puhtaampana.

Tapio Tolmunen

Sähköauton paluu

Sähköauto on vanha keksintö. Suomen ensimmäisen sähköauton otti käyttöön Helsingin palolaitos vuonna 1909. Sillä köröteltiin palopaikoille 1920-luvun taitteeseen asti.

Skotlantilainen liikemies **Robert Anderson** kehitti ensimmäisen alkeellisen sähkövaunun jo 1830-luvulla pian sen jälkeen, kun **Michael Faraday** oli keksinyt sähkömoottorin periaatteen. Sähköautot kilpailivat tasapäisesti polttomoottorin kanssa vielä 1900-luvun alussa. Sitten amerikkalainen teollisuusmies **Henry Ford** aloitti bensiiniautojen massatuotannon, joka teki polttomoottoriautoista selvästi sähkökäyttöisiä halvempia.

Joukkoliikenne ratikoineen ja johdinbusseineen on kulkenut sähköllä koko öljyn satavuotisen valtakauden. Ympäristöongelmat ja ilmastomuutos ovat 2000-luvulla herättäneet uudelleen ajatuksen, josko sähkö saataisiin jälleen myös henkilöautojen voimanlähteeksi.

Hallinto sähköistyy

Sähköinen asianshallintajärjestelmä mullistaa pian päätösasiakirjojen käsittelyn koko kaupunkiorganisaatiossa virastoista luottamuselimiin.

”Enemmän tietoa, helpommin ja aikaisemmin”, hallintojohtaja

Eila Ratasvuori kokoaa mittavan uudistuksen tavoitteet.

Kuva Pertti Nisosen

”Uusi asianshallintajärjestelmä hyödyttää kaikkia osapuolia”, Eila Ratasvuori sanoo.

Kun paperien tuotanto ja siirtely paikasta toiseen muuttuu kokonaan sähköiseksi, säästyy aikaa ja rahaa, asioiden käsittelyvaiheiden seuraaminen helpottuu ja hallinnon ekotehokkuus paranee. Uudistus hyödyttää niin valmistelijoita ja päättäjiä kuin mediaa ja kansalaisia.

Uuden asianshallintajärjestelmän on tarkoitus tulla käyttöön vuoden 2011 alussa. Samalla kaikki päättävien toimielinten kokoukset muuttuvat sähköisiksi. Eila Ratasvuori, joka johtaa Helsingin kaupungin hallintokeskusta ja vetää asianshallintajärjestelmän uudistamista, antaa muutamia kuvaavia lukuja uudistuksen mittasuhteista:

”Kun kaupunginvaltuusto kokoontuu vuoden mittaan 22 kertaa, syntyy noin kaksi miljoonaa sivua paperista esityslistaa. Vuosittaiset noin 300 äänestystä valtuustossa tuottavat 45 000 paperiarkkia.”

Lauta- ja johtokuntia omine esityslistoineen on yli 30 ja kaikkiaan eri luottamustehtävissä työskentelee runsaat 350 henki-

lää. Lisäksi asioita käsittelee ja niiden parissa kokoustaa virkan-sa puolesta lukuisa joukko muun muassa valmistelijoita, esittelijöitä, pöytäkirjanpitäjiä ja tiedottajia.

Kokousten muuttuminen sähköisiksi merkitsee paitsi vähemmän paperia myös vähemmän liikennettä, kun asiakirjat liikkuvat kaupungin virastojen välillä ja kaikille luottamushenkilöille sähköisesti. Kokousmateriaalien kopioimisesta ja jakelusta säästyy uudessa järjestelmässä aikaa tärkeämmille työvaiheille.

Myös asiakirjojen rakenne uudistuu. ”Esityslista ja pöytäkirja yhdistyvät yhdeksi asiakirjaksi, jossa pääasia on aina ensimmäisenä ja helposti löydettävissä. Koko historiaan ei välttämättä tarvitse perehtyä”, Ratasvuori kuvailee.

Kirjaamot tietopankkeja

Kansalaisten mahdollisuus vaikuttaa viranomaisten päätöksiin edellyttää tietoa vireillä olevista asioista. Kirjaamot ovat kaupungin tietopankki, josta löytyy asioiden koko käsittelyhistoria. Diaarit eli asiakirjaluettelot sisältävät tietoja sekä viranomaisten itsensä tuottamista että kaupunkilaisten lähettämistä asiakirjoista.

”Kuntalaiset kyselevät diaaritietoja esimerkiksi asemakaa-vaehdotuksista, liikennehankkeista, kouluista ja muista lähipalveluista tai oman asiansa vireilläolosta”, Ratasvuori kertoo.

Siirtyminen sähköiseen asianshallintajärjestelmään tuo mukanaan myös kaupungin kirjaamojärjestelmän uudistuksen. Nykyisten virastokohtaisten 36 kirjaamon sijasta luodaan yksi yhteinen kirjaamo, jolloin kuntalaisen ei enää tarvitse tietää min-kä viraston kirjaamosta tiedustella itseään kiinnostavien asioiden etenemistä.

”Tarkoituksena on, että tulevaisuudessa asia tulee vireille yksinkertaisesti Helsingin kaupungilla ja se näkyy eri vaiheineen yhdessä yhtenäisessä järjestelmässä”, Ratasvuori sanoo. ”Toimielinten pöytäkirjat löytyvät verkkosivuilta, mutta niitä voi sitten käydä katsomassa myös yhteisessä kirjaamossa, jossa ovat nähtävillä myös viranhaltijoiden tekemät päätökset.”

Tietoja asioiden vireille tulosta ja käsittelyvaiheista saisi pait-si kaupungin yhteisestä kirjaamosta myös asiakaspäätteiltä kaupungintalon ala-aulan neuvontapiste Virkassa ja kaupunginkirjaston toimipisteissä.

Rita Ekelund

Lasten Parlamentista Helsinki-kanavalla

YK:n lasten oikeuksien sopimus täyttää tänä vuonna 20 vuotta. Juhlavuoden teemana on ollut lasten ja nuorten oikeus osallistua ja tulla kuulluksi päätöksenteossa.

Juhlavuosi huipentui lapsen oikeuksien päivään 20. marraskuuta. Päivä avattiin Finlandia-talossa Suomen Lasten Parlamentin täysistunnon yhteydessä. Tapahtumassa oli mukana runsaat 500 lasta eri puolilta Suomea. Juhlallisuuksiin osallistui lapsiedustajien lisäksi myös valtiovallan, Helsingin kaupungin ja järjestöjen edustajia.

Finlandia-talon tapahtumia voi yhä katsella Helsinki-kanavan videotallenteesta osoitteesta **www.helsinkikanava.fi**. Sivus-tolta löytyy myös muita lasten osallisuuteen liittyviä videoita.

Palvelukartta vuoden saavutus

Kaupunginjohtajan Vuoden saavutus – palkinto myönnet-tiin tänä vuonna Helsingin palvelukartalle, johon voi tutus-tua osoitteessa **www.hel.fi/palvelukartta**. Talous- ja suunnit-telukeskuksen tietotekniikkaosaston tuottamaan palvelukart-taan on koottu yhteen kaikki kaupungin toimipiste- ja palvelu-tiedot.

Palvelu tarjoaa helpon tavan etsiä, täydentää ja kommentoida kaupungin tuottamia palveluja ja ottaa yhteyttä niin ettei käyttäjän tarvitse tietää, mille virastolle palvelu tai alue kuu-luu. Palvelukartalta löytää esimerkiksi asuinpaikkaansa lähel-lä sijaitsevat päiväkodit ja koulut ja voi antaa palautetta nii-den toiminnasta.

Kuusijuhlissa kuuluu Loiskis!

Vuotalossa jouluihin laskeudutaan koko perheen voimin Lastenmusiikkiorkesteri Loiskiksen avittamana lauantaina **12.12. klo 15**. Kuusijuhla-konsertissa soivat joululauluklassikot vuosikymmenten takaa sekä kannanottot modernin joulunvieton ilmiöihin Loiskiksen muusikoiden omissa lauluissa, kuten Joulubuumi ja Joulukuusi-ropkipaleissa. Konsertissa kuullaan myös Joululaulukilpailun 2008 parhaimmistoa.

Loiskiksen Kuusijuhla-orkesteriin kuuluvat Pekka Nättinen (akustinen kitara, klarinetti, buzuki, laulu), Erkki Okkonen (kontrabasso ja laulu), Jarmo Kivelä (harmonikka, kitara, rytmisoittimet ja laulu) sekä Tomi Nurmi (viulu, mandoliini, banjo, avainviulu, laulu). Laulusolistina kuullaan Aili Ikosta. Konsertin kesto on n. 50 min.

- Liput 4 e, varaukset p. (09) 310 12000, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi sekä Lippupalvelu.
- Vuotalo, Mosaiikkitori 2, www.vuotalo.fi

Kamarimusiikkia keskitalveen

Tammikuinen talven viima tahtuu viikonloppuisella kamarimusiikkikurilla. Vuotalossa vietetään **30.–31.1.** keskitalven musiikkipäiviä, jossa synkän kauden tunnelmia valaisevat heleät kamarimusiikin sävelet.

30.1. klo 17 pianisti Lotta Emanuelsson ja jousikvartetti Via Regale avaavat kamarimusiikin aarrearkun ja paneutuvat Maurice Ravelin lyyriseen, mutta vahvaan jousikvartettoon F-duuri sekä Robert Schumannin runsaaseen ja riemukkaaseen pianokvintettoon Es-duuri. **31.1.**

klo 16 kuullaan lied-konsertissa puolestaan Franz Schubertin rakastetuimpiin teoksiin lukeutuva Die Schöne Müllerin. Sarja kertoo romanttisen tarinan miehestä, joka rakastuu myllärin tyttäreen. Vaikka asiat aluksi näyttävät etenevän suotuisasti käy ilmi, että tytär rakastaakin metsästäjää. Romanttisen aikakauden tunnekuohuja konsertissa tulkitsevat baritoni Petteri Salomaa ja pianisti Lotta Emanuelsson. Liput 11/9 e, varaukset p. (09) 310 12000 sekä Lippupalvelu.

- Vuotalo, Mosaiikkitori 2.

Messias-oratorio kajahtaa kauden päätteeksi

Helsingin kaupunginorkesterin syyskausi huipentuu Finlandia-talolla maailman ehkä kuuluisimpaan oratorioon **17.12. klo 19**. Georg Friedrich Händelin Messias (1741) kuvaa vaikuttavien kuorokohtauksin ja inttiimein laulusooloin kristinuskon

perusajatuksia ja dogmeja. Andreas Speringin johtamassa esityksessä käytetään Wolfgang Amadeus Mozartin tekemää sovittusta, joka syntyi Wienin esitystä varten vuonna 1789. Illan kuoroina kuullaan Dominantea ja Murtosointua. Liput 20/13/6 euroa.

Kadonneet joululaulut Malmitalossa

Nyt ovat hyvät neuvot kalliit. Joululaulu lähestyy ja Joulumaan lauluaarrekirja on kadonnut! Lauluaarten metsästyksessä mitataan tonttujen nokkeluus. Yleisön apuakin tarvitaan, jotta laulut saataisiin pelastettua.

Kamarikuoro Addiction lapsille suunnatussa tarinakonsertissa soivat joululaulujen rakkaat klassikot uusien ihastuttavien joululaulujen rinnalla. Yleisökin pääsee mukaan laulamaan.

Kamarikuoro Addiction ohjelmistossa on perinteistä sekakuoromusiikkia, mutta myös

Kuva Tero Vihavainen

Suomessa harvemmin kuultuja kappaleita, kuten latinalaisamerikkalaista kuoromusiikkia ja suomenkielistä passiomusiikkia.

Addiction viimeisin aluevaltaus on lastenkulttuuri. Sen pariin kuoro loikkaa yhdellä harpauksella toteuttaessaan Kadonneet joululaulut. Tässä konsertissa koko perhe voi virittäytyä joulun riemukkaaseen tunnelmaan **12.12. klo 15**. Kesto 45 min, suositellaan yli 4-vuotiaille, liput alkaen 4 e.

- Lipunmyynti: (09) 310 12000 (ma–pe 12–18, vain pvm) ja Lippupalvelu.

- Malmitalo, Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi

Elviksen muusikkoystävät nousevat lavalle

Elvis Presley on kiistatta yksi viime vuosisadan menestyssekkäimmistä artisteista. Tammikuussa tähden syntymästä tulee kuluneeksi 75 vuotta.

Malmitalo juhlii rockin kuningasta tuomalla **19.1. klo 19** lavalle Elviksen muusikkoystäviä. ”The Original Elvis Tribute 2010” -yhtyeen kokoonpanossa on mukana Elviksen kanssa kiertänyt basisti Duke Bardwell. Hän esiintyi Elviksen TCB-yhtyeessä yli 180 kertaa. Bardwellin lisäksi kuullaan säveltäjä-kosketinsoittaja Michael Jarrettia, jonka singlen A-puoleksi päätynt

sävelmä ”I’m Leavin’” julkaistiin vuonna 1971. Jarretin kynästä on lähtöisin myös samaisena vuonna joululevyllä julkaistu ”I’ll Be Home On Christmas Day”.

Lavalle nousee myös laulaja Robert Washington, jota muun muassa Elviksen turvamiehenä työskennellyt Sam Thompson on kehunut yhdeksi parhaista Elvis-tulkitsijoista. Rum-pali Marc Singer puolestaan on tut-

Kuvassa Michael Jarrett

tu Hollywood-soundtrackeilta. Hänen soittonsa rytmittää ”Star Wars” -elokuvia sekä Indiana Jones -debyyttiä. Kitarassa taituroi Ranskasta Texasiin muuttanut

Thierry LeCocq ja yhtyeen taustalaulajana säteilee iki-ihana Sue Moreno.

- Liput alk. 15 e, lipunmyynti: (09) 310 12000 (ma–pe 12–18, vain pvm) ja Lippupalvelu.

- Malmitalo, Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi

Ilmaiset puurot laulun säestyksellä

Malmitalo luotsaa kaikki ystävänsä joulua kohti tarjoamalla ilmaista musiikkia ja puuroa. Avoin ovi -sarjassa on torstaina **17.12.** luvassa Helsingin lau-

lun tunnelmallinen joulukonsertti, jonka jälkeen konserttiyleisölle on puurotarjoilu Malmitalon ravintolassa. Herkkua korville ja jouluvatsalle – se auttaa jaksamaan

aattoon asti hyvillä mielin. Konsertti alkaa **klo 17.30**, kesto n. 1 h. Vapaa pääsy.

- Malmitalo, Ala-Malmin tori 1, www.malmitalo.fi

Musikaalien valkokangas soi

Helsingin kaupunginorkesterin perinteisessä loppiais-konsertissa **6.1.** soi tänä vuonna elokuvamusiikki. Finlandia-talossa **klo 15** Amerikkalai-

nen Pariisissa -konsertin johtaa Nick Davies ja juontaa Peter von Bagh. ”Geroge Gershwin meets Gene Kelly” on visualisoitu konsertti. Liput 20/13/6 euroa.

Viimeinen valssi ja Kukkaistytö

Kuva Tapio Vahatalo

Viimeinen valssi on suuren näyttämön Kvartetti.

Helsingin Kaupunginteatteri tarjoaa heti alkuvuodesta mielenkiintoisia ensi-iltoja. Näytäntövuoden avaavat **21.1.** elämänmyönteinen Viimeinen valssi ja **28. tammikuuta** iki-ihana klassikko Kukkaistytö.

Suurella näyttämöllä tulee naurattamaan ja liikuttamaan Carin Mannheimerin Viimeinen valssi. Hoitokotiin sijoittuva draamakomedia pohtii ihmisen vanhenemista ja sen mukanaan tuo-

mia muutoksia naurun läpi. Railakas komedia päästää loistavan näyttelijäkaartin irrottelemaan herkullisissa rooleissaan. Viimeistä valssia tanssitaan välillä laulunumeroiden tahtiin, pianisti Pirjo Bergströmin säestämänä. Raila Leppäkosken ohjaama komedia on suuren näyttämön Kvartetti – siinä on kaikki ainekset vuoden teatterisuosikiksi!

Kukkaistytö on George Bernard Shaw’n tunnetuin näytel-

mä, joka nousi maailmanmaineeseen viimeistään musikaaliversiona My Fair Lady. Rakastettu tarina nähdään tammikuussa pienellä näyttämöllä Kari Heiskanen suomentamana ja ohjaamana. Heiskanen myös näyttelee professori Henry Higginsia, ihastuttavana kukkaistytö Eliza Doolittlenä nähdään Anna-Maija Tuokko ja Higginsin äitinä Ritva Valkama. Kukkaistytö on tunteita ja ajatuksia herättävä, tra-

gisia ja koomisia sävyjä hienosti yhdistelevä näytelmä.

- Viimeinen valssi, ensi-ilta torstaina 21.1., klo 19 (Eläintarhantie 5). Liput 36/31 e.
- Kukkaistytö, ensi-ilta torstaina 28.1., klo 19 (Eläintarhantie 5). Liput 34 e.

- Liput: Helsingin Kaupunginteatterin lipunmyynti, p. (09) 394 022, Ensi Linja 2, ma–pe klo 9–18, Eläintarhantie 5, la klo 12–18, Eerikinkatu 2, p. (09) 696 27 033, ma–pe klo 9–19, ja Lippupiste joka päivä 7–22 p. 0600 900 900 (1,75 e/min + pvm).

Circus Helsinki Beats!

Beats!-esityksessä Circus Helsingin nuoret saavat rytmit elämään. Lavalla nähdään lasten ja nuorten todellisuutta sirkuksen, musiikin, tanssin ja teatterin kautta. Circus Helsingin lahjakkaat nuoret päästävät katsojat kurkistamaan lapsuuden, nuoruuden ja aikuistumisen välillä tasapainottelevien ihmisten elämään, unelmiin ja unettomuuteen.

Circus Helsinki on Vallilassa toimiva sirkuskoulu, jossa on korkeatasoinen ja kansainvälisesti palkittu esiintyvä ryhmä.

Lasten ja nuorten sirkusharjoittelussa on intohimoa, joka näkyy myös lavalla. Vuosittain ryhmä tekee esityksen, jossa lavalle tuodaan laaja kirjo sirkuslajeja jongleerauksesta vippi-lautaan, mutta myös teatteria, tanssia, rytmejä ja musiikkia.

● Liput: Lapset/opiskelijat 6 e, aikuiset 10 e, perhelippu (2 aikuista ja 2 lasta) 25 e ja ryhmälippu (yli 4 henkilöä) –20 % normaalihintaisista lipuista. Lippuvaraukset: liput@circushelsinki.fi, 0400 985774 tai www.lippupalvelu.fi. **Näytökset: 11.12. & 12.12. sekä 18.12. & 20.12. klo 18.** Aleksis Kiven katu 17 a.

Etsivä löytää mansikkapaikan

Elokuvahistorian helmiä esitelevä klassikkoelokuva-sarja jatkuu keväällä Kanneltalossa, Malmitalossa, Stoassa ja Vuotalossa. Vuorossa on kolme 1950-luvun keskeistä elokuva-teosta: Ingmar Bergmanin haikeankaunis Mansikkapaikka (1957), Federico Fellinin neo-realistinen La Strada (1954) Giulietta Masina ikimuistoisena Gelsominanaan sekä John Fordin kaikkein aikojen westerniksikin kutsuttu Etsijät (1956), jossa Wayne suorittaa viiden vuoden ajan pakahduttavaa tehtävänsä siepatun veljentyttären pelastamiseksi.

Kaikkiin elokuviin on vapaa pääsy. Elokuviin liittyy myös toimittaja, elokuvatuutkija Jussi Karjalaisen kirjoittamat artikkelit, joita on jaettavana elokuvien esitysten yhteydessä sekä kulttuurikeskusten nettisivuilla, kunkin elokuvan esitystietojen yhteydessä. Kanneltalossa elokuvatietämystään voi vielä syventää FT Harri Kilven ennen elokuvaa -luennoilla, jotka alkavat tuntia ennen kunkin elokuvan esitystä.

● Lisätiedot ja esitysjajat ovat tulossa nettiin: www.kanneltalo.fi, www.malmitalo.fi, www.stoa.fi ja www.vuotalo.fi

Elämyksiä ja markkinoita

Värikäs joulubasaari Stoassa Jouluoostoksille suuntaavan kannattaa piipahtaa **11.–13.12.**

myös Stoan monivärisen joulubasaariin. Myynnissä on muun muassa käsitöitä, taidetta, koristeita, kankaita ja herkuja ympäri maailmaa. Stoan galleriaan kerääntyy parikymmentä ystävyysseuraa ja kansalaisjärjestöä sekä eri alojen käsityöläisiä.

● Basaari on avoinna 11.12. klo 12–19, 12.12 klo 12–18 ja 13.12. klo 12–18.
● Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi

Itämainen pikkujoulu Stoassa

Stoan itämaisessa pikkujoulujuhlassa **12.12.** voi tutustua arabimaailman rytmeihin ja tansseihin. Luvassa on itämaisen tanssin kirjoa kansantanssityyleistä estraditansseihin ja Bollywood-tanssiin. Esiintyjinä on sekä aikuisia että nuoria harrastajia. Ennen tanssiesitystä on mahdollisuus nauttia arabikeittiön herkuista Café Stoassa **klo 17–19**, ohjelmaisuus on **klo 19–20.30**. Liput 17/12 e, sisältävät ruuan ja ohjelman, 8/5 e, pelkkä ohjelma. Lipunmyynti: (09) 310 12000, stoa.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu.

● Stoa Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi

Lahjoja museomyymälästä

Sofiankadulla kaupunginmuseon museokaupassa on monipuolinen valikoima Helsinkiin ja kulttuurihistoriaan liittyvää kirjallisuutta,

postikortteja sekä erilaisia lahjatuotteita. Myymälän perinteinen alennusmyynti jatkuu **29.12. asti**. Alessa on ainakin kortteja ja kirjoja. Myymälä (Sofiankatu 4) on avoinna ma–pe klo 9–17, to 9–19 ja la–su 11–17.

Vanhan joulumyyjäiset

Vanhan ylioppilastalon joulumyyjäiset ovat **12.–23.12.** Myynnissä on muun muassa käsitöitä, koruja, kynttilöitä, taottuja tuotteita, grafiikkaa, kortteja ja herkuja. Ostoksille pääsee ma–pe klo 11–20, la–su 11–18.

Vanhan ajan joulukatu

Sofiankadun Katumuseo on koristeltu vuoden 1938 malliin. Koristelun pohjana on käytetty museon kuva-arkistossa säilynyttä valokuvaa jouluisesta Kluuvikadusta. Sofiankadun koristelut ovat katsastettavissa **6.1. asti**.

Joulumarkkinat

Gardenian joulumarkkinoilla **13.12. klo 11–15** myydään monenlaisia pukinkonttiin ja kotiin sopivia tuotteita. Myyntiin on tulossa käsitöitä, joulukoristeita, kortteja, koruja, leivonnaisia, juustoja ja mehuja. Lapsille järjestetään jouluaiheista askartelua. Kahvila on avoinna. Vapaa pääsy.
● Gardenia, Koetilantie 1, www.gardenia-helsinki.fi

Kuva Paul Williams

Tuomaan markkinat

Yli 120 myyntikojua valtaa Esplanadin puiston joulukuussa. Sieltä voi ostaa käsitöitä, leivonnaisia ja muita herkuja. Puistossa on myös seppien työnäytöksiä. Markkinat ovat avoinna **7.–22.12. ma–pe klo 9–19, la–su 9–18.**

Kiinalaista uutta vuotta juhlimaan helmikuussa

Helsingissä kiinalaista uutta vuotta juhlimaan näyttävästi, kun Helsingin ja Pekingin kaupungit isännöivät Lasipalatsin aukion ulkoilmatapahtumaa neljättä kertaa lauantaina **13.2. klo 14–18**. Kulkue lähtee Rautatientorilta **klo 13.45**.

Luvassa on hurjia taistelulajinäytöksiä peking-oopperasta ja värikkäitä leijona- ja lohikäärmetansseja.

Tapahtumassa voi seurata Pekingin juhlallisuksia suoraan lähetyksenä. Väriä, makua ja elämää talviseen kaupunkiin tuovat myös aukion kiinalaiset markkinat ja

Kuva Antti Seppänen

ruokatori. Ilta päättyy suureen ilotulitukseen Töölönlahdella **klo 18.20**.

● www.kiinalainenvuosi.fi

Annantalossa on talven taikaa

Talven taikaa ja joulun juhlaa löytyy Annantaloon joulupolun varrelta. Kohtaa tiernapojat, nau-ti musiikista, valmista omat pienet lahjasi pukinkonttiin, ihas-tele tulitanssin lumousta ja ajele hevoskyydillä. Joulupolku on tarkoitettu jokaiselle tonttulakin kantajalle. Annantalolla järjes-

tettävä Joulupolku on esimakua Lyhty ry:n suuresta Joulupolkutapahtumasta Pitäjänmäellä ja Konalassa lauantaina **19.12.**

● Tapahtuma järjestetään lauantaina 12.12. klo 13–17 Annantalolla, Annankatu 30. Joulupolun ja työpajojen tarkempi ohjelma on nähtävissä www.annantalo.fi ja www.lyhty.fi.

Kuva Markku Bussman, Korkeasaaren arkisto, kuvassa Rubini-ilbis

Tallitontun reitti

Korkeasaarella Tallitontun Kreitillä voi etsiä merkkejä tontun puuhista, nuuskia tallin tuoksua ja uppoutua talvisen saariston luonnonrauhaan. Tallitonttu elää ja työskentelee Korkeasaarella keskellä kaupunkia, mutta kaukana kaupallisen jou-

lun hulinasta. Tontun reittiä kuljetaan omaa tahtia **6.1. asti**.

● Korkeasaari on avoinna päivittäin klo 10–16 (jouluaattona suljettu). Liput 7/4 e ja kimpallippu 20 e (2 aik. + 3 lasta 6–17 v.). Bussi 11 lähtee Rautatientorilta klo 9.40 alkaen tunnin välein.

Seurasaaren joulupolku

Seurasaaren joulupolku on lapsiperheille tarkoitettu ilmainen joulutapahtuma, joka tarjoaa kävijöille kurkistuksia satuun ja vanhanajan jouluun. **13.12. kello 13–17** järjestettävän polun varrelta löytyy puuhaa laulusta ja leikeistä olkisokkelon piiloihin. Sinne mahtuu myös hevosajelua, kynttiläpolku, tikkupullan paistoa ja tulinäytös. Saa-

reen tuodut joulukuuset odottavat lasten tekemiä koristeita ja polun varrelle piilotetut tontut löytäjiään. Metsän eläimet kiertävät joulupolulla jakamassa lapsille piparkakkuja ja kanelipullia ja joulupukki tonttuineen ottaa vastaan lasten lahjatoivomuksia. Lapsille tarjottavaa joulupuuroa varten kannattaa ottaa mukaan omat lautaset ja lusikat.

Paikalle on hyvä lähteä julkisilla kulkuneuvoilla, sillä parkkipaikkoja alueella on erittäin niukasti. Bussi 24 ajaa Erottajalta Seurasaaren sillan kupeeseen kello 12 alkaen noin 5–7 minuutin vuorovälein.

● Tarkempia ohjelmätietoja saa Seurasaaren tuloportilta ja alustava ohjelma on www.joulupolku.net -sivuilla.

Kuva Mauri Tahvanen

Signe Brander valloittaa yhä

Hakasalmen huvilan näyttely esittelee runsaan valikoiman rakastetun mestarikuvaajan eloisia näkymiä sadan vuoden takaisesta Helsingistä, keskustan pääkauduilta laitakaupungin takapihoille.

Kuva Signe Brander, Helsingin kaupunginmuseo

Helsinkiläinen arki vuonna 1911 on käsin kosketeltavissa Signe Branderin kuvassa, jossa pojat ovat hakemassa vettä kaivosta Viides linja 5:ssä. Taustalla näkyy Kaikukuja 5.

Signe Brander (1869–1942) on kiistatusti nimekkäimpiä ja rakastetuimpia Helsingin kuvaajia. Hänen vuosina 1907–1913 ottamansa valokuvat ovat parhaita ja käytetyimpiä aikansa Helsingin dokumentteja. Tämän kertaiseen Foto Signe Brander -näyttelyyn on valittu noin 900 valokuvan kokoelmasta 79 kuvaa, jotka todistavat Branderin monipuolisuuden kaupungin dokumentoijana. Tuttujen katu- ja pihanäkymien rinnalla on myös harvoin nähtyjä otoksia 1900-luvun alun muuttuvista kaupunkimaisemista.

Foto Signe Brander -näyttely on täydentymässä samannimisellä kirjalla, johon on valittu yli 100 valokuvaa. Myynnissä on myös yleisön pitkään toivoma Signe Brander -seinäkalenteri.

• Hakasalmen huvila, Mannerheimintie 13 d on avoinna ke–su klo 11–17 (23.12. klo 11–14, jouluna suljettu). Näyttelyyn on vapaa pääsy.

Tasa-arvoa ja roolimalleja

Uusi näyttely TASA-ARVOA – niin myötä- kuin vastamäessä on nähtävillä Helsingin kaupungintalon Virka Galleriassa 16.12.–17.1. Näyttely tarkastelee tasa-arvoaihetta monesta näkökulmasta. Valokuvat kertovat miesten, naisten, tyttöjen ja poikien roolimalleista 1900-luvun alusta nykypäivään. Tasa-arvokysymyksiin kurkistetaan kirjallisuuden, teatterin sekä TV- ja radio-ohjelmien kautta tutkimustakaan unohtamatta. Näyttely pyrkii antamaan vivahteikkaan kuvan tosiasioista, jotka kuuluvat tasa-arvon käsitteeseen. Tasa-arvokysymysten tärkeitä ajankoh- tia ja etappivuosia on koottu aikajanelle, jotta kävijälle hahmottuisi tasa-arvo- työn pitkä ja monipolvinen his- toria. Faktojen lisäksi tarjolla on iloa, oivallusta ja es- teettisiä elämyksiä.

Kuva Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Kuvan tyttö nukenvainuineen on kuvattu vuonna 1953.

• Virka Galleria, Pohjoisesplanadi 11–13, on avoinna ma–pe klo 9–19, la–su klo 11–17. Näyttelyyn on vapaa pääsy. Uusi sisäänkäynti on nyt myös osoitteessa Sofiankatu 1.

Finlandia 200

Taidemuseo Meilahdessa voi tutustua suomalaisen muotokuvaan 14.2. saak- ka. FINLANDIA 200 – Suomalainen muotokuva 1809–2009 kertoo tarinaa suomalaisista ja suomalaisuudesta. Muotokuvien kavalkadissa kuvataan kansalaistemme erilaisia kasvoja, virallisista ja virallis- t-

Kuva Nykyaikaisen museo Kiasma, Yehia Eweis, KKA

Kalervo Palsa, Omakuva, 1967

ta kaikkien tuntemiin ja tavallisiin. Näyt- tely katsoo suomalaisuuden muotokuvaa taiteilijain silmin, ei kronologisesti. Aika- kaudet seurustelevat keskenään aiheittain, joita on viisi. Virallisesti tilattu muotoku- va esittää useimmiten valtiomiestä, poliiti- tikkoa tai talouden ja kulttuurielämän vai- kuttajaa. Taiteilija voi ikuistaa myös tunte- mattoman tai ylistää keskivertoa kadulla kulkijaa. Oman perheen ja läheisten ku- vat ovat intiimin ihmisläheisiä. Kollegoita kuvatessaan taiteilijat porautuvat ihmis- luonnon peruskysymyksiin. Raadollisin ja rehellisin taiteilija on lopulta uppoutues- saan omaan sieluunsa, omaan kuvaansa.

Muotokuvakatselmuksessa kävijä voi kohdata merkkimiehien ja kulttuuriper- soonien ohella myös Remun ja Andy Mc- Coyn iloisina nuorina miehinä.

• Taidemuseo Meilahti, Tamminiementie 6. Avoinna: ti–su klo 11–18.30. Liput: 8/6 euroa, alle 18 v. ilmaiseksi

• Perjantaisin ilmainen sisäänpääsy klo 11–16. www.taidemuseo.fi.

Makupaloja alkuvuoden kiinnostavimmista tapahtumista, ole hyvä!

Tammikuu		
14 – 15	Next Step -koulutus- ja työpaikkamessut	
21 – 24	Matka	
22 – 24	Caravan	
Helmikuu		
13 – 21	Vene Bät	
Maaliskuu		
5 – 7	Fillari	
5 – 7	Kunto	
5 – 7	Golf	
5 – 7	Retki	
5 – 7	Kalastus	
5 – 7	Metsästys	
20	ViiniExpo	
25 – 28	OmaPiha	
25 – 28	OmaMökki	
25 – 28	Oma Koti	
25 – 28	Asuntomarkkinat	
25 – 28	Sisusta!	
Huhtikuu		
2 – 5	American Car Show	
23 – 25	Lapsi	
23 – 25	Model Expo	
24 – 25	PetExpo	
Toukokuu		
22 – 23	Petrol Circus	

Katso lisätietoja www.finnexpo.fi

Helsingin Messukeskus

Teemme tilasta tilaisuutesi.

🕒 I Picassos fotspår. Konstnären Alexander Reichstein har skapat konst av Picassos konst. Och barnen får nya insikter i konst, lek och konstnärsskap.

heter kring stora konstnärer som **Leonardo da Vinci**. Picasso var det givna valet för hösten i och med Picasso på Ateneum. På Annegården pågår Picasso fram till 13 december och grupper från daghem och årskurs 1 och två i lågstadierna har fortfarande chansen att höra sig för om möjligheterna att delta i de interaktiva ordkonstverkstäderna som Malin Fagerström och **Hanna Wahlman** drar ytterligare några gånger.

Annegården i nytt hus i vinter

Annegården öppnade i Annegatans gamla folkskola för drygt tjugo år sedan och i vinter är det dags att förnya luftkonditioneringssystemet. Byggnaden är betydligt äldre, från 1886.

Reparationerna leder till att Annegården flyttar tillfälligt ut och ny adress blir Svenska social- och kommunalhögskolans gamla hus på Topeliusgatan 16. Flyttlasset går efter årsskiftet och man räknar med att återvända till Annegatan ett år senare, alltså i början av 2011.

Lekande lätt med Läsarinnan

Kubistiska flickor. Kajsa och Ria och elva pojkar från klassen fick känna på kubism och skulpturer på Annegården.

Två flickor, **Kajsa** och **Ria** och elva pojkar från första klassen i Äggelby lågstadium lyssnar med förtjusning på **Picasso** som pladdrar på om sitt måleri, sin konst och sitt arbete.

Picasso står framför La Liseuse, Läsarinnan och föreslår plötsligt att alla barnen ska kliva in i konstverket. Elva pojkar tvekar inte en sekund och är först framme. Kajsa och Ria tar det lugnt och tittar klenroget på konstverket. Men det är ingen vanlig tavla, man kan faktiskt kliva in i den. Sedan kliver också Kajsa och Ria in och förstår att njuta av de finurliga speglarna som hänger bakom tavlan. Det är speglar som skildrar Picassos kubism.

Picasso går vidare och barnen följer efter till följande rum. Det är mörkt men alla får var sin ficklampa och Picasso låter ljuset dansa i rummet. Barnen hakar på. Leken med ficklampor i mörker illustrerar hans suveräna känsla för form och rörelse. Det är lekande lätt att lära sig om Picasso.

Konstverket Läsarinnan är förstås inte det riktiga och Picasso heter egentligen **Malin Fagerström**. Men båda finns att se och uppleva på Annegårdens konstcentrum.

”Syftet med Annegårdens Picasso-utställning och programmet kring Picasso är att väva samman ett äventyr med fakta om Picasso. Upplevelse och insikt som också ska fungera som bas för fortsatta projekt i skolan”, säger specialplanerare **Nina Gran** på kulturcentralen.

”Picasso är som symbolen för Annegårdens verksamhet. Han har sagt att barnen är de verkliga konstnärerna och att den stora utmaningen är att bevara deras kreativitet”, tillägger hon. Annegården har också tidigare byggt upp stora hel-

liusgatan 16. Flyttlasset går efter årsskiftet och man räknar med att återvända till Annegatan ett år senare, alltså i början av 2011.

”Huset är inte planerat på samma sätt som Annegatans och vi lägger delvis om verksamheten för året i Tölö. I praktiken kommer våra femtio konstlärare nu att besöka skolor och daghem i stället för tvärtom. Det kan gestaltas som en upplevelse för alla parter”, säger Annegårdens direktör **Johanna Lindstedt**.

Man kommer inte att ordna stora utställningar och stora evenemang för allmänheten under året i Tölö men Knattebion och Konstrådgivningen samt sångstuderna i samarbete med Sibelius-Akademien ska pågå på Topeliusgatan. Serien 5x2 som är avgiftsfri och avsedd för alla i barndaghem och lågstudier fortsätter på Topeliusgatan och det gäller också kulturkurserna för högstudier och gymnasier.

I Annegårdens kurser och verksamheter deltar årligen omkring femtiotusen barn och unga.

Skuggor och ljus. En enkel ficklampa duger till mycket mer än att lysa upp ett mörkt hörn.

Tjejer och tanter – Martha är för alla

Härvan, Bullan och Bönorna. Några namn på tiotals kretsar inom Helsingfors svenska Marthaförening. Föreningen fyller 110 år under 2010 men det vilar inget gammaldags stuk över verksamheten. Tvärtom, föreningen är aktiv och attraktiv för kvinnor i alla åldrar.

Foto Lef Weckström

Fritt fram. Anita Paulig och Helsingfors svenska Marthaförening välkomnar nya medlemmar och nya kretsar.

Fast det är inte så att män skulle vara förbjudna. Vi har i själva verket en krets med manliga Marthor men just nu är den i ett mer passivt skede. Men denna föränderlighet kännetecknar de flesta kretsar. Verksamheten varierar”, säger föreningens verksamhetsledare **Anita Paulig**.

Hon började som Martha för femton år sedan och var med och startade kretsen Prima. Fem år senare blev hon anställd som verksamhetsledare på föreningen och hennes viktigaste uppdrag var att locka nya medlemmar.

”När jag började hade föreningen fått två nya medlemmar under de senaste trettio åren. Min uppgift var att förnya Marthorna. I dag har föreningen 750 medlemmar och majoriteten är mellan trettio och fyrtio år. Vi har fyrtio kretsar och de flesta väldigt aktiva”, säger hon.

Ändå ser hon gärna att ännu fler yngre ansluter sig. Bland annat ska man försöka värva bland studenterna med till exempel ”Flytta hemifrån kurser”.

”Föreningen ska ordna kurser i att tillreda billig mat. Jag menar inte tonfisk utan sund och ekologisk mat”, nämner Paulig och tillägger att Marthorna också har tagit kontakt med de svenska lågstadierna i Helsingfors för att bjuda på verksamhet i skolkök som står tomma på eftermiddagar och kvällar.

”Vi vill se föräldrar i skolköket för att berätta om hälsosamma, alternativa mellanmål i stället för direkt skadliga energidrycker och vi vill värna om betydelsen av gemensamma måltider i hemmet”.

Mat är en väsentlig verksamhet inom Marthorna och Kokvrån som föreningen äger och driver på Stora Robertsgatan är välutrustad och flitigt anlitad. Olika kretsar möts regelbundet i Kokvrån för att tillreda tillsammans mat och umgås kring maten.

Ulrikamarthorna träffas på tisdagar i Kokvrån och varannan gång tar kvinnorna med sina barn.

”Vi råkar ha många 10-åriga pojkar så det brukar gå livligt till”, skrattar en av Marthorna medan hon ögnar genom ett recept på lax med chili och apelsin.

Anita Paulig hoppas samtidigt att Marthaföreningen ska kunna rekrytera bland lite äldre kvinnor.

”Sorgligt nog slutade den äldsta av våra kretsar i september. Dagkretsen startade 1934 men åldern har tagit ut sin rätt. Ett annat dilemma är att kvinnor som fyllt 60 är rätt kräsna, de är upptagna med golf och barnbarn och andra aktiviteter och bryr sig inte om att lära sig tillreda mat. Det kan de, de vill slå sig ner vid ett dukat bord”.

Alla kretsar har något program, matlagning i Kokvrån är populärt och Hemvrån, lokalen på Simonsgatan är som gjord för allt från handarbete och frågesport till välbefinnande och samtal om böcker eller helt enkelt bara för att umgås.

Helsingfors svenska Marthaförening har fyrtio kretsar och en hel del av dem tar emot nya medlemmar. Till de nyaste hör Mariakretsen som ägnar sig åt religion. Men det är fritt fram att starta nya kretsar.

Marthorna är inte helt slutet verksamhet. 110-årsjubileet ska man fira den 13 november i G18 och förhoppningen är att kunna engagera Svenskfinlands mesta kock, **Mikael Björklund** för dagen som är öppen för alla.

Öppen för alla är också kvällen med ”smördoktorn”, läkaren **Annika Dahlqvist** som berättar om sin omstridda diet som godkänner både smör och grädde men inte potatis och bröd. Dahlqvist ställer upp på Arcada den 16 december kl. 18 och utöver föreläsningen ingår en buffet. Inträdet är 20 euro för icke-Marthor och 15 för Marthor.

Anita Paulig ger mera information om nya kretsar och medlemsskap i Marthorna på kansliet@helsingforsmartha.fi. Medlemsavgiften är 32 euro i året.

• <http://helsingfors.martha.fi/>

I korthet

Vinterkonsert på Arbis...

Musikeleverna och musiklärarna ställer till med en stämningsfull vinterkonsert som avslutning på höstterminen. Både äldre och nyare musik och mångsidigt musikaliskt program. Inget inträde men om man vill njuta av färsk lax-smörgås och dryck, som finns att köpa i pausen i kafét ska man reservera 5–7 e. Vinterkonserten ges den 5.12 kl. 14.

... och julsånger med julgröt

Men redan två dagar tidigare kan man ladda upp inför julen och njuta av gemensam sång och julgröt på Arbis. Musikstunden med de vackraste julsångerna och julgröt, pepparkaka och glögg mellan verserna ordnas den 3 december kl. 18.00–19.30. Samma kväll Författarsamtal i biblioteket. Medverkande är **Henrika Ringbom** som skrivit verket *Händelser; Ur nya Pressen 1968–1974*.

Om öar, oliv och öbor

Sista avsnittet i höstens föreläsningsserie på SLS:

- Mest handlar det om hantverk – en film om **Ulf Söderblom** på en sommarskön skärgårdsö, av **Petteri Väänänen**.
- Riket som sprack – minneskabaré över händelser i Stor-Sveriges historia. Ett dramatiserat musikäventyr av **Lars Huldén**. Måndagen den 14 december kl. 18.00 på Riddaregatan 5. Ingen avgift men begränsat antal platser.

Busklubben och Babykafé firar jul

Busklubben som är en konst- och kulturverkstad för barn från två år och i vuxet sällskap har några verksamheter kvar i december. På programmet som startar kl. 9.30 och tar ungefär 45 minuter står:

3.12 Självständighetsdag-Sagoverkstad, 10.12 Jul-drama och 17.12 Jul-clown. Babykafé har julfest den 9 december kl. 10.30–12.30. Arrangörer är Svenska kvinnoförbundet i Sörnäs tillsammans med Luckan. Babykafé fortsätter på våren och är som vanligt öppet varannan onsdag.

Nyländsk litteraturmatiné

Aktuella författare som bland andra **Monika Fagerholm**, **Henrika Ringbom**, **Maria Turtshchanoff**, **Tom Paxal**, **Martin Enckell** och **Nalle Valtiala**, läser ur sina böcker i festsalen på Arbis. Man kan köpa författarnas böcker till specialpris och samtidigt få boken signerad. Den traditionella nyländska litteraturmatiné pågår den 12 december med start kl. 14.

Vårvintern med mat och prat

Vårterminen på Arbis kör i gång med ett evenemang som passar bra efter allt överflödigt ätande under jul och nyår. Den 12 januari kl. 13.00 blir det matlagningsdemonstration och temat är sopplunch.

I serien Diskussion inför publik ställs frågan: Vad är arkitektur? Och på den frågan svarar arkitekterna **Gunnel Adlercreutz** och **Mårten Bondestam**. Det sker den 13 januari kl. 18.00–19.30.

Paneldebatten kring frågeställningen Vad är bildning? är också intressant. Medverkande är **Merete Mazzarella** som modererar medan professorn i pedagogik **Bernt Gustavsson** diskuterar med Arbis förra rektor **Ellinor Gube**. Det sker den 19 januari kl. 17.00–20.00.

Alla får spruta mot H1N1

Alla finländare och därmed även alla helsingforsare får vaccin mot svininfluensan H1N1. Vaccineringen börjar i januari 2010. Det är frivilligt att ta vaccin och kostar ingenting. Helsingfors stad upprätthåller aktuell information om H1N1 på hälsovårdscentralens hemsidor www.hel.fi/terveyskeskus. Information finns även på www.thl.fi.

Signes sköna bilder är en fläkt från förr

Signe Brander skildrade en stad och en värld som inte längre är. Men hennes inspirerande insats för att dokumentera staden stadd i förändring finns kvar och till 100 års minnet av den första fotoutställningen med Signe Brander visar stadsmuseet nu ett tvärsnitt av hennes bilder från åren 1907–1913.

Det är trångt framför fotografierna som hänger i Villa Hagasund och ingen kan undgå att bli fascinerad av Branders bilder från Helsingfors gator och torg, parker och stränder. Bilderna har bättre skärpa än någonsin och folk njuter tydligt av att kunna läsa skyltar och reklam och studera dåtida klädsel, frisyrer och fordon.

”Vi har digitaliserat de gamla glasnegativen och resultatet är att åskådaren har möjlighet att upptäcka nya detaljer när skärpan är så fin”, säger enhetschefen **Riitta Pakarinen** på Helsingfors stadsmuseum.

Signe Brander (1869–1942) föddes i Parkano och utbildade sig till teckningslärarinna i Helsingfors men hon undervisade aldrig utan blev tidigt intresserad av fotografi. Man vet inte var hon lärde sig fotografera men åtminstone arbetade hon på dåtida legendariska fotoateljén **Daniel Nyblin**.

”När den dåvarande fornminnesnämnden, som är stadsmuseets föregångare, beslöt att låta dokumentera småstaden som stod i beråd att växa till en storstad valde man Signe Brander för uppdraget. Ingenstans finns antecknat vad som föregick valet men det är möjligt att Nyblin rekommenderade henne”, berättar Pakarinen.

Havshamnen och Havsgatan 1911.

Brander fotograferade flitigt, både miljöer och människor och hann på några få år mellan 1907 och 1913 ta omkring 900 bilder som i dag är en fantastisk skatt för helsingforsarna. Utan hennes foton skulle mycket ha gått förlorat och även om staden har förändrats kraftigt finns åtminstone Branders bilder kvar.

Uppdraget fick ett tvärt slut och man vet inte vad som orsakade konflikten mellan Brander och fornminnesnämnden. Senare gjorde hon ett annat betydande fotografiskt värv, hon dokumenterade på statliga museiverkets uppdrag Finlands gods och herrgårdar.

Signe Brander dog ensam på Nickby sjukhus i Sibbo, i undernäring i kombination med sjukdom eller infektion.

”Brander hade vårdats på inremedicinska avdelningen vid Stengårds sjukhus och evakuerades under kriget till-

Visst finns likheter kvar i 2009.

sammans med de andra patienterna till Nickby där hon alltså inte var mentalpatient. Och hon ligger inte i en anonym massgrav utan i en linjegrav”, poängterar Pakarinen.

Signe Brander till ära har stadsmuseet gett ut en adressbok med hennes bilder, och i december lagom till julen ska både en väggkalender med bilder av henne och ett nytt verk, Foto Signe Brander utkomma. Den förra boken om henne gavs ut för fem år sedan och sålde trots rekordupplagan på 15 000 exemplar snabbt slut.

”Den nya boken innehåller andra bilder och kompletterar därmed den förra”, nämner Pakarinen.

Utställningen med 79 av hela 900 bilder som Signe Brander tog i början av 1900-talet är öppen åtminstone till början av mars 2010 men eventuellt får den en förlängning.

Georgsgatan 1908...

... och 101 år senare.

Brunnsgatan 1907

Bara domkyrkan finns kvar 2009.

Lucia och julsång sprider värme i mörker

De vackraste julsångerna i de svenska församlingarna och luciadagen den 13 december är starka traditioner i Helsingfors. I år har Lucia extra lyskraft kring sig, det är nämligen redan sextionde gången som hon sprider sitt ljus i mörkret. För första gången valdes Lucia 1949.

Luciadagen, 13 december, råkar i år infalla på en söndag och dagen är späckad med luciaprogram. Lucia-marknaden bakom Svenska teatern i Esplanadparken pågår på förmiddagen och Lucia, som kröns samma kväll, öppnar evenemanget kl. 11. Utbudet innehåller allt från halmarbeten och lussekatter till marmelader och pynt. Det gäller att vara tidigt ute, produkterna har strykande åtgång och i år stänger marknaden redan kl. 13.

Barnens egen fest med Lucia arrangeras i Solennitetssalen vid Helsingfors universitet med ingång från Unionsga-

tan 34. Det blir sång, musik och figurer ur sagans värld. Inträdet är 14 euro för vuxna och 8 för barn i alla åldrar.

Kröningsfesten i Domkyrkan sker enligt traditionellt protokoll. Krönningen börjar kl. 17 och i år är det Helsingfors universitets rektor **Thomas Wilhelmsson** som har äran att kröna **Ellen Husberg** till Finlands Lucia. Domkyrkan är öppen för alla men förutsättningen för inträde är att man köper programbladet för 2 euro. Också här gäller att vara på plats i god tid.

Efter krönningen skrider Lucia ner för Domkyrkans trappa och det sker prick kl. 18. Lucia-kortegen går längs Alexandersgatan–Mannerheimvägen–Södra Esplanaden–Salutorget.

De vackraste julsångerna En annan fin tradition är församlingarnas De vackraste

julsångerna som sjungs i många kyrkor både före och efter jul.

De tre svenska församlingarna har lagt upp sitt program enligt följande:

Johannes församling

- **Söndag 6 december kl. 16.**

Luciamusik med barnkörerna i S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1.

- **Måndag 14 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna med Ceciliaören i Folkhälsans seniorhus på Mannerheimvägen 97.

- **Onsdag 16 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna med Svenska oratoriekören i Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6.

- **Lördag 26 december kl. 18.**

Julsångsgudstjänst med De vackraste julsångerna i Beghalls kyrka, Östra prästgatan 2.

- **Onsdag 6 januari 2010 kl. 18.**

Carols vid Betlehem, Helsingfors kyrkosångsförbunds körer i Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12.

Matteus församling

- **Lördag 12 december kl. 15.**

Barnens vackraste julsånger, Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3.

- **Måndag 14 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna i Degerö kyrka, Rävsvundsvägen 13.

- **Onsdag 16 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna i Nordsjö kyrka, Hamnholmsvägen 7.

- **Torsdag 17 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna i Kvarnbäckens kyrka, Kvarnvingen 10.

- **Söndag 20 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

Petrus församling

- **Torsdag 3 december kl. 18.30.**

Gillekörens julkonsert på fritidshemmet Tallkotten i Munknäs kyrka, Tegelstigen 6.

- **Lördag 12 december kl. 16.**

Julfest med de vackraste julsångerna i Munknäs kyrka, Tegelstigen 6.

- **Lördag 12 december kl. 18.**

Julkonsert med GUF-kören i Viks kyrka, Agronomgatan 6.

- **Torsdag 17 december kl. 19.**

De vackraste julsångerna i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12.

- **Söndag 20 december kl. 16.**

Julmusik och de vackraste julsångerna i Kottby kyrka, Metsolavägen 14.

Foto Leif Weckström

Minne mennä kun sairastuu äkillisesti

Äkillisesti sairastuneet ja loukkaantuneet hoidetaan oman terveyskeskuksen päivystyksessä kello 16 asti. Omalta terveysasemalta voi varata akuuttiajan samalle päivälle.

Kello neljän jälkeen iltapäivällä terveyskeskuspäivystys toimii eteläisen, keskisen ja läntisen piirin osalta Haartmanin sairaalassa Meilahdessa, ja itäisen, koillisen ja pohjoisen piirin osalta Malmin sairaalassa.

”Jos tarvitsee kiireellistä, välitöntä hoitoa ja ensiapua, kannattaa tilata ambulanssi. Ambulanssikuskit osaavat arvioida hoidon tarpeen ja viedä potilaan oikeaan paikkaan. Useimmiten Malmin tai Haartmanin sairaalapäivystykseen, Töölön tapaturma-asemalle, ja harvemmin suoraan Meilahden sairaalan päivystyspoliklinikalle. Jos on epävarma siitä, pitäisikö hakeutua hoitoon, kannattaa soittaa terveysneuvontaan p. (09) 10023”, neuvoo Haartmanin sairaalan ylihoitaja **Eeva Rikkilä-Kettunen**.

Piirros Arto Nyssönen

Haartmanin ja Malmin sairaalapäivystys toimivat siis vuorokauden ympäri, mutta terveyskeskuspäivystys vasta kello 16:n jälkeen. Lapsipotilaiden päivystys hoidetaan kuten ennenkin, ensisijaisesti omalla terveysasemalla ja iltaisin Lasten- ja nuorten sairaalassa.

Lasten ja nuorten kiireellinen hammashoito järjestetään arkisin alueellisissa hammashoitoloissa ja aikuisten vastaava hoito pääsääntöisesti Ruskeasuon ja Haartmanin sairaalan hammashoitoloissa. Kaikenikäisten kiireellisen hammashoidon ajanvaraus hoidetaan arkisin kello 8–14 alueellisesti: koillisella alueella p. (09) 310 48855, itäisellä ja kaakkosella alueella p. (09) 310 48856, keskisellä ja pohjoisella alueella p. (09) 310 48857 ja eteläisellä sekä läntisellä alueella p. (09) 310 48858. Hammashoidon päivystys iltaisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä on Haartmanin sairaalassa, jonka ajanvarausnumero (09) 310 49999 palvelee arkisin kello 14–21 ja viikonloppuisin sekä arkipyhinä kello 8–21. Tietoa oman alueen hammashoitoloista ja yksityisistä päivystävistä hammaslääkäreistä saa ympäri vuorokauden numerosta (09) 10023. Helsingin kaupunki ei vastaa yksityishammaslääkäreiden antaman hoidon kustannuksista.

Rokotukset jatkuvat

H1N1-rokotukset (sikainfluenssa) jatkuvat terveysasemilla, neuvoloissa, kouluilla ja oppilaitoksissa.

Terveysasemilla ja neuvoloissa rokotetaan ilman ajanvarausta niiden aukioloaikoina. Ensivaiheessa rokotettiin influenssapotilaita hoitava terveydenhuollon henkilöstö ja raskeana olevat. Sen jälkeen rokotukset laajennettiin sairautensa vuoksi riskiryhmiin kuuluviin 6 kuukauden–64 vuoden ikä-

siin ja terveisiin alle kouluikäisiin lapsiin.

Viikosta 48 alkaen rokotusvuorossa ovat olleet koululaiset ja alle 25-vuotiaat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat. Heitä rokotetaan pääasiassa kouluilla ja oppilaitoksissa. Koululaisille ja opiskelijoille tiedotetaan rokotusajoista ja -paikoista koulujen ja oppilaitosten kautta.

Tämän jälkeen rokotusvuorossa ovat muut alle 25-vuotiaat

ja heidän jälkeen yli 64-vuotiaat sairautensa vuoksi riskiryhmiin kuuluvat. Vuoden 2010 alkupuolella aloitetaan terveiden 25 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien rokottaminen.

● Ajantasaista tietoa rokotusajoista ja -paikoista löytyy Helsingin terveyskeskuksen verkkosivuilta www.hel.fi/terveyskeskus.

● Lisätietoa H1N1 influenssasta löytyy Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilta www.thl.fi.

Työväenopiston kevätkursseille

Ilmoittautuminen työväen- ja kansalaisopistojen kevään kursseille alkaa porrastetusti 7. joulukuuta. Helsingin suomenkielisen työväenopiston kursseille voi ilmoittautua internetissä uuden järjestelmän, Ilmonetin, avulla henkilötunnustaan käyttämällä. Ilmonetin osoitteesta www.ilmonet.fi voi myös hakea tietoa opiston tarjonnasta. Lisäksi pankkitunnuksiaan käyttämällä voi tarkastella ja muuttaa omia tietojaan, kurssivarauksiaan ja antaa kurssikohtaista palautetta. Kursseille voi ilmoittautua myös puhelimitse tai paikan päällä opistossa. Ilmonet on

pääkaupunkiseudun kansalais- ja työväenopistojen yhteinen kurssihaku- ja ilmoittautumisyhteistyöjärjestelmä. Sitä käyttävät tällä hetkellä Helsingin ja Espoon työväenopistot sekä Vantaan aikuisopisto ja myöhemmin mukaan liittyvät Helsingin ruotsinkielinen työväenopisto Arbis ja Kauniaisten kansalaisopisto.

Opistojen ohjelmaan voi osallistua asuinpaikasta riippumatta, joten esimerkiksi helsinkiläinen voi osallistua Espoon työväenopiston koulutukseen. Opistojen arvion mukaan oppilaista runsaat viisi prosenttia käyttää naapurikunnan opistopalveluja.

Energiansäästölamput ongelmajätteisiin

Energiansäästölamput ja muut kodin ongelmajätteet voi palauttaa maksutta YTV:n ongelmajätekontteihin. Ne sijaitsevat pääsääntöisesti huoltamoiden ja kauppojen pihalla ja ovat käytössä liikkeiden aukioloaikoina. Myös YTV:n Sortti-asemat ottavat ongelmajätteitä vastaan. Lähin ongelmajätekontti löytyy YTV:n nettisivuilta osoitteesta www.ytv.fi/aluekerays tai YTV:n

jätehuollon asiakaspalvelunumerosta (09) 1561 611 (arkisin klo 8.30–16). Käytettyjä energiansäästölamppeja ottavat vastaan myös muutamat sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanottopaikat, jotka löytää nettiosoitteesta kieräty.info SER-vastaanottopaikkojen kohdalta. Energiansäästö- ja loistelamppujätettä ei saa viedä kaatopaikalle niiden sisältämän myrkyllisen elohopean takia.

Hallien ja torien jouluaika

Helsingin kauppahallit pitävät ovet avoinna tavallista pidempään jouluaikana. Wanhalla Kauppahallilla: arkisin 21.–23.12. klo 8–20, la 19.12. klo 8–18 ja Hakaniemen halli: arkisin 14.–23.12. klo 8–20, la 19.12. klo 8–18, su 20.12. klo 12–20. Myös toreilla on poikkeuksia aukioloajoissa joulun aikaan. Kauppatori on avoinna su 13.12 ja 20.12. ja Hakaniementori su 20.12. Sunnuntaikauppaa käydään toreilla klo 10–16. Hallit ja torit internetissä: www.tilakeskus.fi/ulkomyynti.

■ Helsinki elokuvissa

Tunnistatko kuvauspaikan?

Toivo Särkän Minna Canth -filmatsointia *Sylvi* (1944) kuvattiin keuhkosta 1943 keuhkasta 1944 Porvoossa ja Helsingissä. Tunnistatko *Sylvin* (Helena Kara) ja hänen holhoojasetänsä (Edvin Laine) asuintalon?

Suomalaisten elokuvien kuvauspaikoista, esiintyjistä ja tekijöistä kerätään tietoja Kansallisessa audiovisuaalisessa arkistossa (KAVA).

Erilaisia puutalomiljöitä, suurelta osin kadonneitakin (Hermannin, Länsi-Pasilan ja niin edelleen) sisältyy muun muassa elokuvaan *Yö vartija vain*, Jälkeen syntiinlankeemuksen, *Hiipivä vaara* ja *lukuisiin muihin*. Tiedätkö missä ja mitä elokuvia helsinkiläisillä puutaloalueilla on kuvattu 1920–1960-luvuilla?

Ota yhteyttä sähköpostitse (juha.seitajarvi@kava.fi), soita (09) 6154 0217 tai 045 657 7383 tai lähetä postia osoitteeseen KAVA/Seitajarvi, PL 16, 00501 Helsinki. Käy katsomassa suomalaisen elokuvan tunnistamattomia tekijöitä, esiintyjiä ja kuvauspaikkoja www.kava.fi/perinnekeruu -internetosoitteessa. Muistakin elokuvista halutaan tietoja.

Lukijakilpailu

70 vuotta sitten, syksyllä 1939, pääkaupungissa valmistauduttiin pahimman varalle monin tavoin. Annettiin muun muassa väestönsuojelukoulutusta, pidettiin pimennysharjoituksia ja kaupunki ehdittiin evakuoidakin välillä. Puistoihin kaivettiin sirpalesuojia pommitusten varalle. Mihin puistoon kuvassa kaivetaan suojia helsinkiläisille? Sodan syttyminen marraskuun viimeisenä päivänä yllätti järkyttyneet suomalaiset. Helsinkiäkin pommitettiin kahdesti 30.11.

Vastaukset pyydetään toimitamaan viimeistään 10.1. osoitteella Helsinki-info "Lukijakilpailu" PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse helsinki-info.lukijakilpailu@hel.fi. Muistakaa liittää vastaukseen myös postiosoitteenne.

Vastaus edellisen lehden kysymykseen

Viimekertainen kysymyskuva esitti 1950-luvun lopun uutta kaupunkiarkkitehtuuria.

Kuten suurin osa yli 200 vastanneesta tunnisti, kyse oli Munkkivuoren ostoskeskuksesta. Munkkivuoren asemakaava

Kuva Kaupunginmuutoksen kuva-arkisto

vahvistettiin vuonna 1955 ja se oli ensimmäisiä Suomessa toteutettuja "uudenaikaisia" asuma-

Kuva Postikortti/kytystyiskokolema

lähisuosunnitelmia. Ostoskeskuksesta järjestettiin arkkitehtuurikilpailu, ensimmäinen laatuaan maassamme. Ostari otettiin käyttöön 50 vuotta sitten, vuonna 1959 ja myöhemmin siihen on tehty laajennus- ja muutostöitä.

Martti Helminen

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi Kristiina Hilden. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme!

Verkossa

Tietoa energiansäästöstä

Tietoa asumisen ja rakentamisen energiansäästöstä on kerätty uusille Energiatehokas Helsinki -nettisivuille osoitteeseen www.hel.fi/energiatehokas. Sivusto on hyödyllinen sekä asukkaille että rakennus- ja asuntoalan ammattilaisille. Sivuilta löytyvät asun- misen, uudisrakentamisen, ra-

kennuksen ylläpidon ja korjaamisen kokonaisuudet. Lisäksi sivuille on kerätty rakennus- alalla käytettyä sanastoa selityksineen. Sivuston sisällön on koonnut Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston energiatyöryhmä. Sivustoa täydennetään annettua palautteen perusteella.

Historialliset kartat avautuivat verkossa

Helsingin kaupunginarkisto on avannut kaikkien katsottavaksi karttarekisterin, jossa on noin 2000 karttaa vuodesta 1639 aina 1960-luvulle asti. Rekisteri sisältää Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosaston ja kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kartat, jotka on siirretty kaupunginarkistoon.

Karttarekisteri on tietokanta, josta voi hakea kiinnostavia kohteita esimerkiksi vuosiluvun tai kaupunginosan mukaan. Siinä ovat sekä toteutuneet että to-

teutumattomat suunnitelmat. Vanhin kartta on vuodelta 1639. Kyseessä on Sörnäisten niemi, jota suunniteltiin tulevaisuuden kaupungin paikaksi.

Verkkoon viedyn kartan voit tulostaa, mutta tiedostojen resoluutio on lähinnä katseluun sopiva. Tarvittaessa paremman kopion voi tilata kaupunginarkistosta.

• Karttarekisteri löytyy kaupunginarkiston kotisivuilta: www.hel.fi/tietokeskus > kaupunginarkisto > Karttarekisteri ja <http://sinettiarkisto.hel.fi/HKIARKISTO/preKAMa4.po>

VIRKA

INTOA, NEUVONTAA JA NÄYTTELYITÄ

Virka Info vastaa tällä palstalla ajankohtaisiin kuntalaisia askarruttaviin kysymyksiin. Tietoa löytyy, jos ei aivan heti niin kohta kuitenkin. Visaisimmat kysymykset annamme asiantuntijoiden vastattavaksi.

Soita tiedotusneuvojillemme tai ota yhteyttä sähköpostilla!

★ **Puhelinneuvonta** numerossa (09) 310 1111 toimii arkisin klo 9–15 ja sähköpostia voit lähettää milloin vain osoitteeseen: virkainfo@hel.fi. Virka on avoinna viikon kaikkina päivinä: ma–pe klo 9–19 ja la–su 11–17. Huomioi poikkeukset aukioloajoissa: Jouluaika 24.–26.12. suljettu, Uudenvuodenaatto 31.12. klo 9–17, Uudenvuodenpäivä 1.1. suljettu, Loppipäivä klo 11–17. Tie Virkaan käy nyt kahta reittiä, kun Sofiankatu 1:een avattiin uusi sisäänkäynti. Aiemmin kaupungintalon aulaan pääsi vain Pohjoisesplanadin (11–13) puolelta. Paikassa, jossa aikoinaan sijaitsi entisen Hotelli Seu-

rahuoneen porttihuone, on nyt ovi, josta vierailija saapuu suoraan Virkan sydämeen ja palveluihin.

★ **Lisää tietoa Virkasta internetsivuilla:** www.virka.fi.

Mistä saan tilattua taloomme nuohouksen Helsingin alueella? Nuohoustoiminnasta vastaa neljä yksityistä, Helsingin kaupungin kanssa nuohoussopimuksen solminutta piirinuohoojaliikettä. Nuohouspiirien yhteystiedot löytyvät pelastuslaitokselta (p. (09) 310 1651) ja osoitteesta www.hel.fi/nuohous.

Mistä saa tietoa tuhoeläinten torjunnasta? Tietoa tuhoeläinten hävittämisestä saa ympäristökeskuksen asiakaspalvelusta p. (09) 310 13000 arkisin 9–13.

Ötököitä voi viedä myös tunnustettaviksi ympäristökeskukseen, Helsinginkatu 24, arkisin klo 8.15–16. Rottien ja hiirien hävittämisen hoitavat kiinteistöjen taloyhtiöt, mutta yleisistä alueista kuten puistoista vastaa rakennusvirasto, p. (09) 310 39000.

Mihin kaupungin museo- ja näyttelykohteista on vapaa pääsy ja milloin?

★ Kaupungin taidemuseoon Meilahdessa ja Tennispalatsissa on perjantaisin vapaa pääsy klo 11–16. ★ Aina ilmainen sisäänpääsy on Kaupungintalon Virka Galleriaan (aukiolo edellä), Kluuvin galleriaan (ti–la klo 11–17 ja su 12–16) sekä kaikkiin kaupungin museon toimipisteisiin (**tarkemmat tiedot aukioloajoista:** www.hel2.fi/kaumuseo).

★ **Virka Infossa** jaetaan ilmaiseksi esitteitä, joissa on tarkat tiedot kaikista museoista ja gallerioista. Tervetuloa hakemaan omasi!

Onko Suomenlinnassa talvella auki yhtään ravintolaa?

★ **Ravintola Suomenlinnan Panimo** rantakasarmen holveissa lähellä lauttarantaa on auki ympäri vuoden. Sen erikoisuutena on oman panimon perinteisin menetelmin valmistetut oluet. Ravintolasta saa myös cateringpalvelua Suomenlinnan hoidon vuokratiloihin. Tiedustelut: p. (09) 2285 030 tai faksi (09) 2285 0320.

★ **Ravintola Café Chapman** sijaitsee Tykistölahden pohjukassa lähellä Suomenlinnakeskusta tunnelmallisessa 1770 valmistuneessa traverssi Adlerfeltissa. Talvella Chapman toimii lounasravintolana ja ympärivuotisesti tilausravintolana. Avoinna arkisin 10.30–15, muulloin tilauksesta. **Tiedustelut:** p. 010 8419 195 tai sähköpostilla, info@chapman.fi.

★ **Lelumuseon kahvila** toimii Venäjän vallan aikaisessa puuhuvilassa. Tarjolla on venäläisittäin haudutettua teetä, kahvia ja kotileivonnaisia sekä jäätelöä. Kahvila on kuulu komentaja Kovankon omenatortusta, jota tarjoillaan vaniljakastikkeen kera. Museo on auki kesällä joka päivä, keväisin ja syksyisin vain viikonloppuina. Talviaikana ryhmille vain sopimuksen mukaan, p. 040 5006 607.

Lisää tietoa osoitteesta: www.lelumuseo.fi.

Elämää ja teatteria Helsingissä

Ihmisten tunteiden tuominen näyttämölle onnistuu hyvällä yhteistyöllä. Koskettava teatterielämys antaa parhaimmillaan samaistumisen kohteita ja energiaa katsojalle.

Kuva Kimmo Brandt

Mika Myllyahoa kiehtoo ajassa olevien tunteiden ja ajatusten kääntäminen teatterin kielelle.

Tummat silmät katsovat tutkivasti ja tiukasti suoraan silmiin. **Mika Myllyaho**, 43, tahtoo päästä asioiden ja ilmiöiden ytimeen sekä ihmisten kipupisteisiin.

”Ihmiset näkevät harvoin tarkasti itsensä. Minua kiinnostaa se, mistä he haluaisivat kertoa, jos uskaltaisivat”, Myllyaho kertoo.

Myllyahon tausta ei suoranaisesti viitannut siihen, että hänestä tulisi isona Suomen Kansallisteatterin pääjohtaja. Hän oli lapsena arka ja ujo, nuorena hän oli kiinnostunut koneista, rokmusiikista ja autoista.

Tänään Myllyaho saapuu pitkänä ja hoikkana Helsingin keskustan kahvilaan, mutta on väsynyt, sillä pikainen muutto homeen vuoksi ja auton samanaikainen rikkoutuminen ovat tuoneet arkeen harmia.

Vallilassa asuva mies tunnetaan teatteriohjaajana ja näytelmäkirjailijana, joka siirtyi Ryhmäteatterista Suomen Kansallisteatterin pääjohtajaksi elokuussa 2010.

Kansallisteatteri on Myllyaholle tuttu jo kymmenen vuoden ajalta, sillä hän on vierailut siellä seitsemästi ohjaajana. Hän on ohjannut menestyksekkäästi esimerkiksi **Aleksis Kiven** Kullervon vuonna 2001 sekä **Sofi Oksasen** Puhdistuksen vuonna 2007.

Suomenlinnaan Myllyaho ohjasi vuonna 2007 **Väinö Linnan** Tunteettoman sotilaan, joten hän on ehtinyt antaa vahvaa näyttöä osamisestaan.

Keskusteleva teatterintekijä

Myllyaho tekee teatteria kolmesta näkökulmasta yhtä aikaa. Hän kirjoittaa paljon itse, jota saisi kiinnostavia tekstejä ohjattavakseen. Aiheet ovat lähtökohtaisesti omasta elämästä, jonka hän jakaa avoimesti kipeidenkin tunteiden osalta.

Trilogia Paniikki, Kaaos ja Harmonia kertovat paniikkihäiriöstä, ystävydestä ja työuupumuksesta. Teokset on nähty Ryhmäteatterin näyttämöllä sekä monissa muissa suomalaisissa teattereissa. Ja ulkomailla muun muassa Pietarissa, Budapestissa, Kööpenhaminassa, Madridissa ja Riassa.

Ohjaajana Myllyaho on kuunteleva ja keskusteleva, mutta ottaa mielellään myös muiden ammattilaisten palautetta vastaan. Miehen suhde työhön on kiivastahtinen, sillä ohjauksia on kertynyt yli kolmekymmentä.

Johtajana hän pyrkii positiivisuuteen ja antamaan vuorovaikutustilanteissa tilaa ihmisten ajatuksille.

”Olen oppinut ilmaisemaan omat mielipiteeni varovasti, sillä vältän puhumista suurelta suulla”, Myllyaho sanoo.

Teatteriesitys on elävä prosessi

Myllyahon mukaan taitelijan perushyve on kyky aistia, ymmärtää ja olla empaattinen. Tietty herkkyys ja taipumus nähdä aiheita ympärillään on heille ominaista.

”Ylipäänsä ihmisten ja heidän psyykkisten rakenteidensa ymmärtäminen auttaa teatterialalla, koska teatterikin koostuu rakenteista ja muodoista, joihin liitetään inhimillisiä aiheita ja teemoja”, Myllyaho toteaa.

Teatterissa voidaan esittää kysymyksiä, mutta vastauksia ei silti aina löydy.

”Havaintoni maailmasta ja ohjauksen esittävä väite löytävät parhaimmillaan merkityksen myös katsojien mielessä”, Myllyaho kiteyttää.

”Teatteriesitys ei muuta maailmaa, mutta voimme ehkä vaikuttaa katsojien ajatuksiin kotimatalla. Ja se voi sinällään jo olla iso muutos. Ainakin ihmiset saavat teatterissa samaistumisen mahdollisuuksia ja energiaa”, Myllyaho summaa.

”Ohjausta on Myllyahon mielestä hyvä valvoa ja säätää loppuun saakka. Näytelmä voi esityksen myötä lyhentyä tai loppukohtaus voi muuttua. Viimeinen esitys saattaa olla jo aika erinäköinen kuin ensimmäinen”, Myllyaho sanoo.

Ei ole kovin yllättävää, että tällaisella otteella työhön suhtautuva Myllyaho on onnistunut voittamaan puolelleen niin yleisön kuin kriitikotkin.

Yhteisöllinen johtaja

Kansallisteatterin pääjohtajana Myllyaho aikoo jatkaa samalla linjalla kuin tähänkin asti. Hän haluaa pysyä tekemisen pinnassa kirjoittaen ja ohjaten johtamisen ohella. Paljoa hän ei vielä halua kertoa tulevasta kaudestaan johtajana, sillä Kansallisteatterin nykyisen pääjohtajan **Maria-Liisa Nevalan**, 66, kausi on yhä meneillään.

Kansallisteatterin uusista linjauksista tiedetään ainakin se, että nuoria tekijöitä ja uusia tekstejä on tulossa. Kotimainen draama ja ajan-kohtaiset aiheet tulevat näyttämöille myös. Lisäksi Myllyaho haluaa tehdä teatteria teini-ikäisille.

”Nuoria koskettavia aiheita voisi etsiä vaikka kirjoittajaprojekteilla. Tavoitteena on ettei nuoria kuormiteta aikuisten maailmaan kuuluvilla aiheilla”, Myllyaho miettii.

Hän ei ylipäätään ajattele yleisöä tai kriitikkoja ennakoon vaan tekee yksinkertaisesti sellaista teatteria, jota haluaisi itsekin katsoa.

Tuleva johtaja kysykin tätä nykyä usein itseltään, mitä arvoja ja teemoja Kansallisteatterissa sitten pitäisi tuoda esille ja mistä pitäisi kertoa?

Kansallisteatteri on valtakunnallinen teatteri, joka sijaitsee keskellä pääkaupunkia. Suuren näyttämön Myllyaho näkee siksi peilaavan ennen kaikkea juuri suomalaisuutta sekä tietysti helsinkiläisyyttä. Yksi tulevaisuuden aihe voisi olla vaikkapa Elämää ja rakkautta Helsingissä.

Kokonaisvaltaisen teatterimiehen tajuntaan ilmestyy ideoita milloin ja missä vain. Hän pitääkin aina mukanaan muistikirjaa, sillä pienestä tunteen häilähdyksestä tai oivalluksesta voi hioutua uusi näytelmä.

Nina Rintala

